

Europska
komisija

[ZIMA 2015 ▶ BR. 55]

panorama

inforegio

▶ Predstavljanje investicijske politike EU-a

Utjecaj i prednosti
Europskih strukturnih
i investicijskih fondova

- ▶ Podrška kohezijske politike
izbjegličkoj krizi
- ▶ Europski fond za strateška
ulaganja
- ▶ Donošenje plana urbanog
djelovanja EU-a

Regionalna
i urbana
politika

▶ **UVODNIK** 3

Corina Crețu, europska povjerenica za regionalnu politiku

OSREDNJA TEMA

▶ **NOVE OBJAVE IZ KOMISIJE ISTIČU KLJUČNE PREDNOSTI INVESTICIJSKIH PROGRAMA ZA RAZDOBLJE 2014. – 2020.** 4-11

▶ **PLAN ULAGANJA ZA EUROPU I ESI FONDOVE** 12-13

INTERVJU

▶ **PREVLADAVANJE EUROPSKOG JAZA STRATEŠKIH ULAGANJA** 14-16

Wilhelm Molterer, izvršni direktor, EFSI

▶ **EUROPA U MOJOJ REGIJI – FOTOGRAFSKI NATJEČAJ 2015.** 17

▶ **PLAN URBANOG DJELOVANJA EU-A** 18-19

▶ **IZBJEGLIČKA KRIZA I EUROPSKI ODGOVOR NA NJU** 20-21

▶ **PROGRAMI ESI FONDOVA I EUROPSKI SEMESTAR** 22-23

▶ **SVEČANA DODJELA NAGRADA REGIOSTARS ZA 2015.** 24-25

INTERVJUI

▶ **BUGARSKA: NADVLADAVANJE GOSPODARSKE KRIZE STABILNIM RASTOM** 26-27

Tomislav Dončev, zamjenik premijera

▶ **WALES: POTICANJE RASTA I ZAPOSLTENOSTI KROZ KOHEZIJSKU POLITIKU** 28-29

Jane Hutt, ministrica financija i javnih poslova

▶ **FERRIN – PROMICANJE REGIONALNIH INTERESA U EUROPSKIM ISTRAŽIVANJIMA I INOVACIJAMA** 30-31

▶ **25 GODINA INTERREGA** 32-34

▶ **VAŠIM RIJEČIMA** 35-37

▶ **ISTRAŽIVANJE „GEOGRAFIJE RASHODA“** 38-40

▶ **NOVOSTI UKRATKO** 41-43

▶ **PROJEKTI** 44-47

▶ **DNEVNI RED** 48

▶ 4 Uz potporu ESI fondova tvornica za preradu otpadnih voda u poljskom gradu Gdanjsku proizvodi bioplin i povećava svijest o obnovljivim izvorima energije.

▶ 20

▶ 24

▶ 42

Fotografije (stranice):
 Naslovnica, stranice 2, 7 (Poljska): © Gdanska Infrastruktura
 Wodociągowo-Kanalizacyjna Sp. z o.o. (*)
 Stranice 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 24-25, 34, 41, 42, 43:
 © Europska komisija
 Stranice 6-7: Njemačka © Thinkstock; Mađarska © Ministarstvo nacionalnog gospodarstva; Bugarska © Europska unija
 Stranice 13, 20: © Europska unija
 Stranice 14 – 16: Wilhelm Molterer © EIB; projekt Galloper
 © RWE Innogy; Forum © CCI de Région Nord de France
 Stranica 17: 1 © Małgorzata Podstawa; 2 © Tomasz Varlec;
 3 © Paraskevas Grigorakis
 Stranica 18: Riga © EU2015.LV
 Stranice 20-21: Njemačka © Lotsendienst; Portugal © Portugalski jezički servis za izbjeglice
 Stranice 26-27: © Bugarsko vijeće ministara
 Stranice 28-29: © Vlada Walesa
 Stranice 30-31: © Michael Seidler/ERRIN
 Stranica 34: © Michael Cooper;
 Stranice 35 – 37: Poljska © Marian Zubrzycki/Fotorzepa;
 Danska © Jørgen Ploug; Češka Republika © Zdeněk Vaiz/Plzeňský kraj;
 Finland © Martti Komulainen
 Stranica 38: Shutterstock
 Stranice 41 – 43: EuroPCom © europaomdehoek.nl; ITI © Thinkstock;
 Mont Saint-Michel © Prochasson Frédéric – Shutterstock;
 Lambert Van Nistelrooij © CDA Europa
 Stranice 44 – 47: Finska © Martti Komulainen;
 Francuska © CHU Clermont-Ferrand – DRCl;
 Njemačka © Grad Bremen; Rumunjska © ModaTim SA

Izdanje časopisa otisnuto je na recikliranom papiru na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku. Dostupno je na mreži na 22 jezika na web-mjestu http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/information/publications/panorama-magazine/

Sadržaj ovog broja završen je u prosincu 2015.

PRAVNA OBAVIJEST
 Ni Europska komisija niti bilo koja druga osoba koja djeluje u njezino ime nisu odgovorni za moguće korištenje informacija koje se mogu preuzimati iz ove publikacije niti za pogreške koje se mogu pojaviti unatoč pažljivoj pripremi i provjeri. Ova publikacija ne odražava nužno stajalište ili mišljenje Europske komisije.

ISSN 2315-0823

© Europska Unija, 2015

Reproduciranje je dopušteno samo uz navođenje izvora.

(*) Prava na dotične slike dana su samo za korištenje u časopisu Panorama (broj 55) i ni za kakvu drugu svrhu; slika se može reproducirati u kontekstu časopisa Panorama broj 55 i njegovih verzija na drugim jezicima – slika se ne smije reproducirati u druge svrhe.

Za upotrebu ili reprodukciju materijala treće strane koji su zaštićeni autorskim pravom mora se tražiti dozvola vlasnika autorskih prava.

▶ UVODNIK

Corina Crețu
 Europska povjerenica
 za regionalnu politiku

Jedan je od glavnih izazova s kojim se Europska unija suočila protekle godine izbjeglička kriza dosad neviđenih razmjera. Uloženi su veliki naponi u pomaganje migrantima koji su dolazili u države članice i jasno je da će kohezijska politika imati veliku ulogu u podržavanju učinkovitih integracijskih politika, obuhvaćajući obrazovanje, zapošljavanje, stanovanje i borbu protiv diskriminacije.

Europska komisija surađuje na državama članicama pogođenim krizom na izmjeni programa Europskog strukturnog i investicijskog (ESI) fonda u skladu s prioritetima. Dvije najprometnije točke ulaza migranata, Italija i Grčka, već su dodijelile fondove za migraciju putem programa za razdoblje 2014. – 2020. Grčka je, primjerice, uključila ERDF podršku u svih svojih 13 regionalnih programa. Novac će se upotrijebiti za izgradnju, opremanje i otvaranje prihvatnih centara za izbjeglice. Pročitajte više o tome u našem posebnom izvješću na stranici 20.

Dodatni se resursi iz ESI fonda za migrante i izbjeglice mogu hitno dodijeliti u slučaju eskalacije krize, čime će se osigurati širok dijapazon pomoći kao što su poljske bolnice, kanalizacija i odvodnja, zdravstvena zaštita ili obuka.

Prednosti programa ESI fonda

U ovom se broju govori i o stvarnim prednostima kohezijske politike EU-a. Posebno smo se usredotočili na ulaganja kojima je cilj utjecati na europsko gospodarstvo i živote ljudi dovođenjem i poticanjem daljnjih ulaganja.

U novom razdoblju od 2014. do 2020. ESI fondovi namijenili su 454 milijarde eura iz proračuna EU-a implementaciji više od 500 nacionalnih i regionalnih programa kao i 79 programa međuregionalne suradnje. Ti su programi namijenjeni poticanju ponovnog rasta europskog gospodarstva na održiv

način. U posljednjoj se objavi Europske komisije o tome kako ESI fondovi pridonose strategiji rasta EU-a, planu ulaganja i prioritetima Komisije u sljedećem desetljeću ilustriraju i analiziraju utjecaj, očekivani rezultati i predviđene prednosti tih ulaganja na razini cijele Europe i pojedinih država.

ESI fondovi predstavljaju alat investicijske politike okrenut prema budućnosti koji je spreman uhvatiti se u koštac s izazovima s kojima je trenutno suočena Europa i onima s kojima će tek biti suočena u narednim godinama. No uspjeh će znatno ovisiti o pametnom raspolaganju, učinkovitom upravljanju administracijom i implementaciji programa.

Promicanje sinergija između investicijskih fondova EU-a

Europski fond za strateška ulaganja (EFSI) pokrenut je kao dio Junckerova plana za mobilizaciju privatnog financiranja za strateška ulaganja u infrastrukturu, inovacije i poslovanje radi prevladavanja trenutnog jaza ulaganja u EU-u.

EFSI može odigrati ključnu ulogu u optimizaciji utjecaja ESI fondova – a vrijedi i obratno. Točnije, ESI fondovi dio su Plana ulaganja za Europu i na više se načina nadopunjuju s EFSI-jem. Njihovo zajedničko korištenje može omogućiti veće intervencije utemeljene na potražnji u inovativne i infrastrukturne projekte i SME financiranje, što zauzvrat može dovesti do dodatnog rasta, zapošljavanja i inovacija u Europi. U bliskoj budućnosti će komplementarnost između tih dvaju fondova donijeti pozitivne rezultate za spomenute ciljeve.

Crete

NOVE OBJAVE IZ KOMISIJE ISTIČU KLJUČNE PREDNOSTI INVESTICIJSKIH PROGRAMA ZA RAZDOBLJE 2014. – 2020.

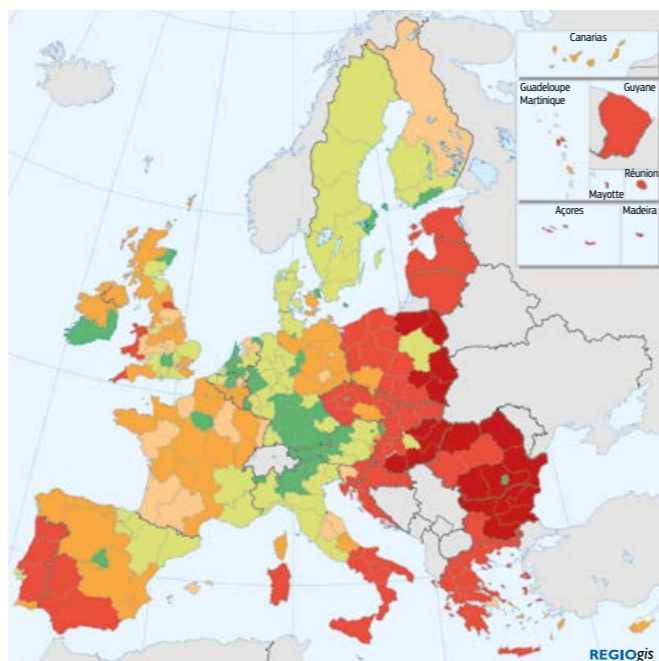
Između 2014. i 2020. Europski strukturni i investicijski fondovi (ESI fondovi) usmjerit će kritičnu masu ulaganja u cijeli niz ključnih područja koja su prioritetna za EU. Nakon zaključenja pregovora s državama članicama i regijama o sporazumima i programima o partnerstvu Komisija je objavila izvješće o predviđenim prednostima i rezultatima glavnog europskog alata za investicijske politike.

Uz proračun od 454 milijarde eura za 2014. – 2020. ESI fondovi usredotočit će se na stvarne potrebe europskog gospodarstva te podržati otvaranje poslova i cijeli niz programa namijenjenih poticanju ponovnog rasta europskog gospodarstva na održiv način.

Očekuju se dodatne najmanje 183 milijarde eura kroz nacionalno sufinanciranje, što znači da će ukupno ulaganje iznositi impresivne 637 milijarde eura.

To čini ESI fondove ključnim dijelom javnih ulaganja u mnogim državama članica, posebno u vremenima smanjenog ulaganja iz nacionalnih proračuna koje je između 2008. i 2014. palo oko 15% (u realnim uvjetima). Ovaj nov i detaljan alat za ulaganja stavlja fokus na rezultate i mehanizme kojima se osiguravaju visoke performanse u svim europskim regijama. To će pak omogućiti slabije razvijenim regijama da uhvate korak i maksimalno iskoriste svoje potencijale na temelju postojećih resursa radi rješavanja lokalnih prioriteta i zadovoljavanja širih regionalnih potreba.

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD PO STANOVNIKU – IZRAŽENO KROZ KUPOVNU MOĆ

PREMA RAZINI NUTS-2, 2013.
Indeks: % prosjeka država EU-28, EU-28 = 100

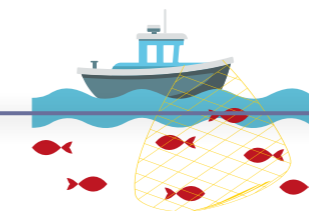
< 50	75 – 90	100 – 125
50 – 75	90 – 100	>=125

Izvor: Eurostat

ZAPOŠLJAVANJE, OTVARANJE RADNIH MJESTA I OBUKA

29 370 novih radnih mjesta za istraživače.

10 200 novih radnih mjesta u ribarstvu i akvakulturi.

2,3 milijuna stanovnika zaposleno je preko ESI fondova.

Ponudeno je stručno osposobljavanje za 3,9 milijuna poljoprivrednika i malih i srednje velikih poduzeća iz ruralnih područja.

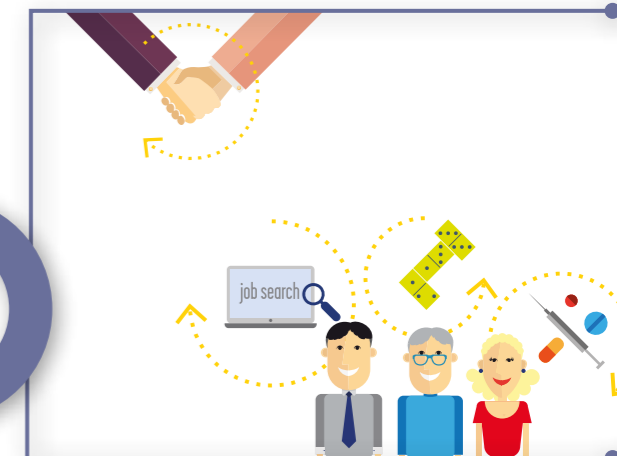

237 700 osoba sudjelovalo je u inicijativama vezanim uz poslovnu mobilnost i osposobljavanje.

354 300 novih radnih mjesta u malim i srednje velikim poduzećima.

ESF će pomoći 10,1 milijunu nezaposlenih da si povećaju vjerojatnost pronalazjenja posla.

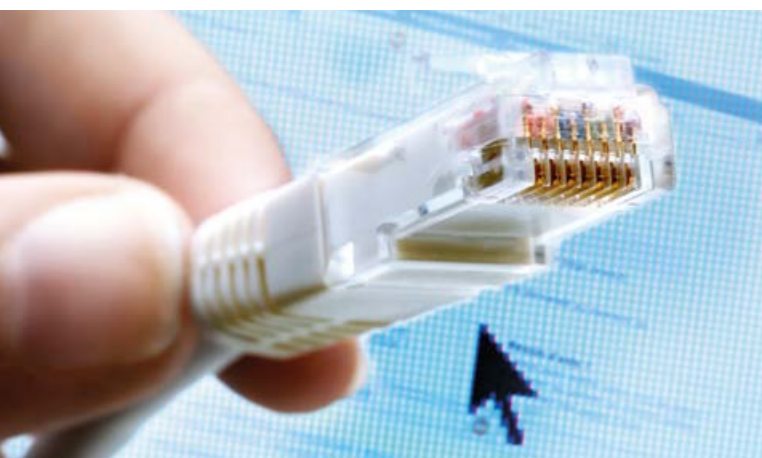

ESI fondovi potpomažu 2,6 milijuna neaktivnih stanovnika.

Između 2 i 2,5 milijuna ugroženih stanovnika osjetit će dobit ESI fondova.

▶ UTJECAJ FONDOVA EU-A

▼ NJEMAČKA

ESF može pomoći prilikom korištenja gospodarskih mogućnosti i mogućnosti zapošljavanja koje nudi internet: ESF je na Drezdenkom sveučilištu podupro mlade istraživače koji su radili na istraživanju i razvoju u visoko propulzivnom području informacijskih tehnologija. Projekt **RESUBIC LAB** činilo je 19 mladih istraživača koji su radili na kiberfizičkim sustavima, softveru i planiranju odlučivanja te arhitekturama za računalstvo u oblaku.

▶ **SAZNAJTE VIŠE**
<http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=46&langId=hr&projectId=375>

Ulaganje s pogledom u budućnost

ESI fondovi krovna su struktura za pet pojedinačnih fondova: Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond, Europski socijalni fond, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo. Nakon nedavno provedenog postupka reformi ESI fondovi sada su alat investicijske politike okrenut prema budućnosti koji je spreman uhvatiti se u koštac s izazovima s kojima je trenutno suočena Europa i onima s kojima će tek biti suočena u narednim godinama.

U sljedećem troškovnom razdoblju ESI fondovi ulagat će u svim državama članicama u skladu s prioritetima koje je postavila nova Junckerova komisija. ESI fondovi značajno će pridonijeti političkim prioritetima Komisije: jedinstvenom digitalnom tržištu, energetskej uniji i politikama vezanim uz klimatske promjene, jedinstvenom tržištu i gospodarskom upravljanju.

▼ MAĐARSKA

„**PONOVNO UČIM**“, projekt koji sufinancira ESF, nudi nekvalificiranim i niskokvalificiranim radnicima priliku da povećaju svoju zapošljivost, nudeći mogućnosti obuke koje odgovaraju potrebama gospodarstva određene države. Do siječnja 2015. module za obuku uspješno je završilo 129 000 osoba, uključujući 34 000 Roma.

▶ **SAZNAJTE VIŠE**
<http://europa.eu/Cu66cm>

Sva potpora iz ESI fondova u konačnici se fokusira na poticanje zapošljavanja, rasta i ulaganja širom Europe. Time će se premostiti razvojni jazovi između regija stvaranjem inkluzivnih i snažnijih gospodarstava i u konačnici teritorijalno ravnopravnije Europske unije – što je bio trend koji je osujetila globalna financijska kriza 2008. godine.

Više od 500 inovativnih programa, definiranih partnerskim sporazumima s državama članicama, pomoći će ostvariti ciljeve EU-a mobiliziranjem financijskih resursa i poboljšavanjem uvjeta za ulaganja. Više od dva milijuna tvrtki dobit će potporu radi povećanja konkurentnosti, razvoja proizvoda, traženja novih tržišta i otvaranja novih poslova. Ulaganja u infrastrukturu pomoći će državama članicama, osobito onima slabije razvijenima, da poboljšaju konkurentnost poslovnih okruženja i mogućnosti povezivanja s većim tržištima.

Važno je i da će fondovi ulagati u vještine i prilagodljivost europske radne snage, dajući tako desecima milijuna ljudi, uključujući i mlade, mogućnost da se (ponovno) obuču ili pokrenu vlastite tvrtke. Takve će se prilike pružiti i izbjeglicama i legalnim useljenicima.

Tako će se izravno pomoći ispuniti ciljeve vrijednosti za zapošljavanje i iskorjenjivanje siromaštva, ali će se zadovoljiti i sve veća potražnja za istraživanjem inovacija i razvojem

KAKO EUROPSKI STRUKTURNI I INVESTICIJSKI FONDOVI PRIDONOSE RJEŠAVANJU PRIORITETA KOMISIJE

▼ BUGARSKA

S trećim **PRODULJENJEM METROA** u Sofiji, on postaje glavni sustav prijevoza u gradu. Bolja povezanost s europskim, nacionalnim i lokalnim prometnim mrežama sada je stvarnost.

▶ **SAZNAJTE VIŠE**
http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/projects/bulgaria/sofia-welcomes-third-metro-extension

novih proizvoda – područjima na kojima je napredak bio ponajviše ograničen.

Financiranje koje odgovara svrsi

Komisija svesrdno potiče korištenje financijskih instrumenata prilikom ESI financiranja umjesto tradicionalnih bespovratnih sredstava, osobito u područjima kao što su potpora SMP-ovima, smanjenje emisije CO₂, ekološka učinkovitost i učinkovitost u korištenju resursa, informacijsko-komunikacijske tehnologije, održiv promet te istraživanja i inovacije.

Očekuje se da će u razdoblju 2014. – 2020. fondovi namijenjeni inovativnim financijskim instrumentima imati izravan pozitivan učinak i generirati dodatna ulaganja od 40 – 70 milijardi eura. To će se zatim odraziti uz dodatni pojačani učinak na realni sektor kroz privlačenje privatnih ulaganja. U skladu s tim se znatno povećala planirana dodjela resursa iz ESI fondova financijskim instrumentima.

▼ POLJSKA

Nova **ELEKTRANA NA BIOPLIN** pomaže unaprijediti energetske učinkovitost pročišćavanja otpadnih voda u Gdanjsku, a nudi i priliku da mladi saznaju više o obnovljivim izvorima energije.

▶ **SAZNAJTE VIŠE**
http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/hr/projects/poland/new-biogas-project-brings-green-energy-to-gdansk

Maksimalno će se povećati i sinergija između ESI fondova i Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSI), pri čemu će se resursi iz ESI fonda dodatno spajati s financijskim instrumentima iz programa Horizon 2020 i drugih programa EU-a (LIFE+, Fond za azil, migraciju i integraciju, COSME, Erasmus+ ili Instrument za povezivanje Europe).

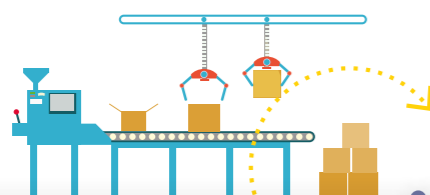
Da bi se dobila veća fleksibilnost u određivanju isporuke ESI fondova na temelju potreba određenih teritorija, koriste se novi i unaprijeđeni mehanizmi dodjele.

Integrirana teritorijalna ulaganja (ITI) omogućuju kombiniranje sredstava iz različitih programa ESI fondova radi potpore implementacije strategija za teritorijalni razvoj. Oko 20 država članica koristit će ITI u područjima od nerazvijenih urbanih četvrti do širih gradskih područja, od ruta od značaja za kulturno nasljeđe do podregija zahvaćenih gospodarskim restrukturiranjem. ▶▶

POTPORA ZA TVRTKE

396 500 mikro te malih i srednje velikih poduzeća uložiti će u razvoj ljudskih resursa kroz ESF.

ERDF će pomoći tvrtkama prilikom uvođenja 15 370 novih proizvoda na tržište.

ESI fondovi pomoći će oko 801 500 tvrtki.

77 500 tvrtki primit će potporu od ERDF-a radi unaprjeđenja informacijsko-komunikacijskih usluga i proizvoda.

Potporna održivim strategijama urbanog razvoja u kojima igraju ulogu i gradske vlasti nadmašit će 16 milijardi eura. Većina tih sredstava namijenjena je urbanim područjima za potporu upravljanja prijelazom na gospodarstvo s niskim udjelom ugljika preko ulaganja u energetske učinkovitost i obnovljive izvore energije, održivu gradsku mobilnost i unaprjeđenje urbanog okruženja. Sredstva će se ulagati i u odgovaranje na izazove koje postavljaju fizička i društvena deprivacija u urbanim područjima.

ISTRAŽIVANJE I INOVACIJE

2,6 milijarde eura iz ERDF-a namijenjeno je istraživanju i inovacijama te usvajanju tehnologija s niskom razinom emisije ugljika.

129 Podržano je 460 tvrtki u nastojanju da povećaju svoje kapacitete za istraživanje i inovacije.

71 960 istraživača uživati će u poboljšanim istraživačkim ustanovama zahvaljujući potpori ERDF-a.

EAFRD će podržati više od 3 000 inovativnih projekata pod pokroviteljstvom Europskog partnerstva za inovacije.

Problem nezaposlenosti mladih ostaje endemski u većini država članica EU-a. Kao odgovor preporuci Europskog vijeća iz 2013. o uspostavi jamstva za mlade, 20 država članica kvalificiralo se za Inicijativu za zapošljavanje mladih (Youth Employment Initiative, YEI) koja je integrirana u 34 ESF programa. Države članice koristit će sredstva dodijeljena YEI-ju za ulaganje u kvalitetna stažiranja, obuke i poslove koji bi mogli donijeti trajnu integraciju tržišta rada i povećati zapošljivost mladih.

ISTRAŽIVANJE OTVORENIH PODATAKA O ESI FONDovima

Podrobne informacije o ulaganjima i rezultatima postignutim kroz ESI fondove u razdoblju 2014. – 2020. dostupne su putem nove platforme s otvorenim podacima posvećene kohezijskoj politici. Ta baza podataka nudi ažurne informacije kao i kontekstne podatke o društvenoj i gospodarskoj situaciji u svakoj od država EU-a. Brojke koje se tiču rezultata programa EU-a utemeljene su na izvješćima koje države članice podastiru Komisiji. Podaci se mogu pretraživati putem četiriju mogućnosti: na razini EU-a, prema temi, državi ili fondu. Tako se dobivaju uvidi u ulaganja i očekivana postignuća. Skupovi podataka mogu se vizualizirati, preuzimati radi analize ili umetati na druga web-mjesta.

SAZNAJTE VIŠE
<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

PROMET

Bit će izgrađeno ili nadograđeno 7 515 km željezničkih pruga.

Izgrađeno 3 100 km novih cesta i nadograđeno 10 270 km.

Izgrađeno ili unaprijeđeno 748 km tramvajskih pruga i pruga za metro.

Izgrađeno ili unaprijeđeno 977 km vodenih puteva.

Okretanje budućnosti

Resursi iz ESI fondova utiru put dugoročnom održivom rastu i boljem životu za građane u boljoj Europi, i to primarno nastojanjem podržavanja preporuka strukturnih promjena iz Europskog semestra (vidi članak na stranici 22). Unaprjeđivanje poslovnog okruženja i poboljšanje administrativnog kapaciteta pridonijet će i boljem nošenju s budućim izazovima jer će omogućiti razvoj komplementarnih projekata i prilika za financiranje.

To bi trebalo ići pod ruku sa spremnošću za prilagodbu promjenljivim okolnostima, kao što je primjerice izbjeglička kriza. Područja koja osobito iziskuju stalan trud u razdoblju implementacije od 2014. do 2020. vezana su uz osiguravanje fokusa na rezultatima i razini motivacije za ciljeve, maksimalno povećavanje korištenja financijskih instrumenata i potpuno iskorištavanje sinergija između ESI fondova, EFSI-ja i drugih izvora financiranja kao što su Horizon 2020 na razini projekta, razini financijskog instrumenta i kroz investicijske platforme.

Platforma Open Data (Otvoreni podaci) koju je u prosincu predstavila Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku omogućuje pažljivo praćenje postupka ostvarivanja zacrtanih ciljeva. To je samo po sebi velik korak naprijed u većoj transparentnosti trošenja sredstava prilikom rješavanja problema europskog gospodarstva.

▶ ULAGANJE U RADNA MJESTA I RAST

Povjerenica Corina Crețu razgovara s Panoramom o maksimiziranju doprinosa Europskih strukturnih i investicijskih fondova EU-ovim ciljevima za rast i otvaranje radnih mjesta.

▶Ova objava donosi glavne rezultate pregovora između vlada država članica i Europske komisije u razdoblju 2014. – 2020. Kako biste ocijenili tijek pregovora?

Naši su se napori tijekom procesa pregovaranja o sporazumima o partnerstvu i programima isplatili: sada imamo čvrste programe usmjerene rezultatima koji imaju opipljiv i pozitivan utjecaj na realno gospodarstvo EU-a u proteklom desetljeću.

Učinci naših ulaganja i veći fokus na ključne sektore kojima se generira rast bili su u središtu rasprava koje smo vodili s glavnim dionicima uključenim u implementaciju naše politike. Zajedno smo se obavezali strateški usmjeravati ulaganja tamo gdje će imati najveći utjecaj – u istraživanja i inovacije, potporu malim tvrtkama, gospodarstvo s niskom razinom emisije ugljika i EU-ovu digitalnu agendu – radi iskorištavanja cjelokupnog potencijala Europskih strukturnih i investicijskih fondova u svrhe rasta i stvaranja radnih mjesta.

Trebalo je neko vrijeme da se programi usvoje jer kompromis spuštanja kvalitete nauštrb brzine nije dolazio u obzir. Sada imamo na stotine visokokvalitetnih ulagačkih paketa, a fondovi su spremni za ulijevanje u naše regije i gradove na izravnu korist građana.

▶Očekivani rezultati programa ESI fondova koji se navode u objavi prilično su konkretni. Kako će Komisija osigurati njihovo ostvarivanje? Kako će se rezultati mjeriti?

Reformirana kohezijska politika za razdoblje 2014. – 2020. posve je razvijena investicijska politika usmjerena na rezultate. Novom uredbom utvrđena je obaveza postavljanja jasnih, transparentnih i mjerljivih ciljeva radi praćenja i rezultata. Države i regije morale su u svojim programima najaviti ciljeve koje namjeravaju ostvariti i kako će mjeriti napredak kojim se približavaju njima.

„Svi ESI fondovi usmjereni su poticanju rasta i stvaranja radnih mjesta uz poseban fokus na najslabije

razvijene regije Europe. To je u skladu s prioritetima Junckerove komisije.”

▶CORINA CREȚU – EUROPSKA POVJERENICA ZA REGIONALNU POLITIKU

Godišnji nadzor pomoći će u korektivnom djelovanju ako napredak ne bude dovoljan. Uspostavljen je i sustav nagrada utemeljen na rezervi za ostvarenje postignuća u cilju motiviranja predanosti i postizanja boljih rezultata.

No želim naglasiti da će utjecaj koje će programi ESI fondova imati na lokalna gospodarstva biti uvelike određen predanošću glavnih dionika zaduženih za provođenje programa.

Kao što sam već rekla, fondovi su spremni pružiti potporu, ali naglašavam da je čvrsta administracija jednako važna kao i sam novac. Stanovnici europskih regija neće osjetiti prednosti projekata koje podržava naša politika ako lokalne i nacionalne administracije koje upravljaju fondovima nisu robusne i učinkovite. Stoga je pomaganje državama članicama da učvrste svoje administrativne kapacitete jedan od prioriteta mojeg mandata.

▶Kako ESI fondovi pridonose ostvarenju deset prioriteta Komisije za razdoblje 2014. – 2020., npr. Junckerovu planu ulaganja za Europu?

Svi ESI fondovi usmjereni su poticanju rasta i stvaranja radnih mjesta uz poseban fokus na najslabije razvijene regije Europe. To je u skladu s prioritetima Junckerove komisije. ESI fondovi

pridonose postizanju ciljeva jedinstvenog digitalnog tržišta, politika vezanih uz energetske uniju i klimatske promjene, jedinstvenog tržišta i gospodarskog upravljanja, u skladu sa specifičnim preporukama Europskog semestra za pojedine države.

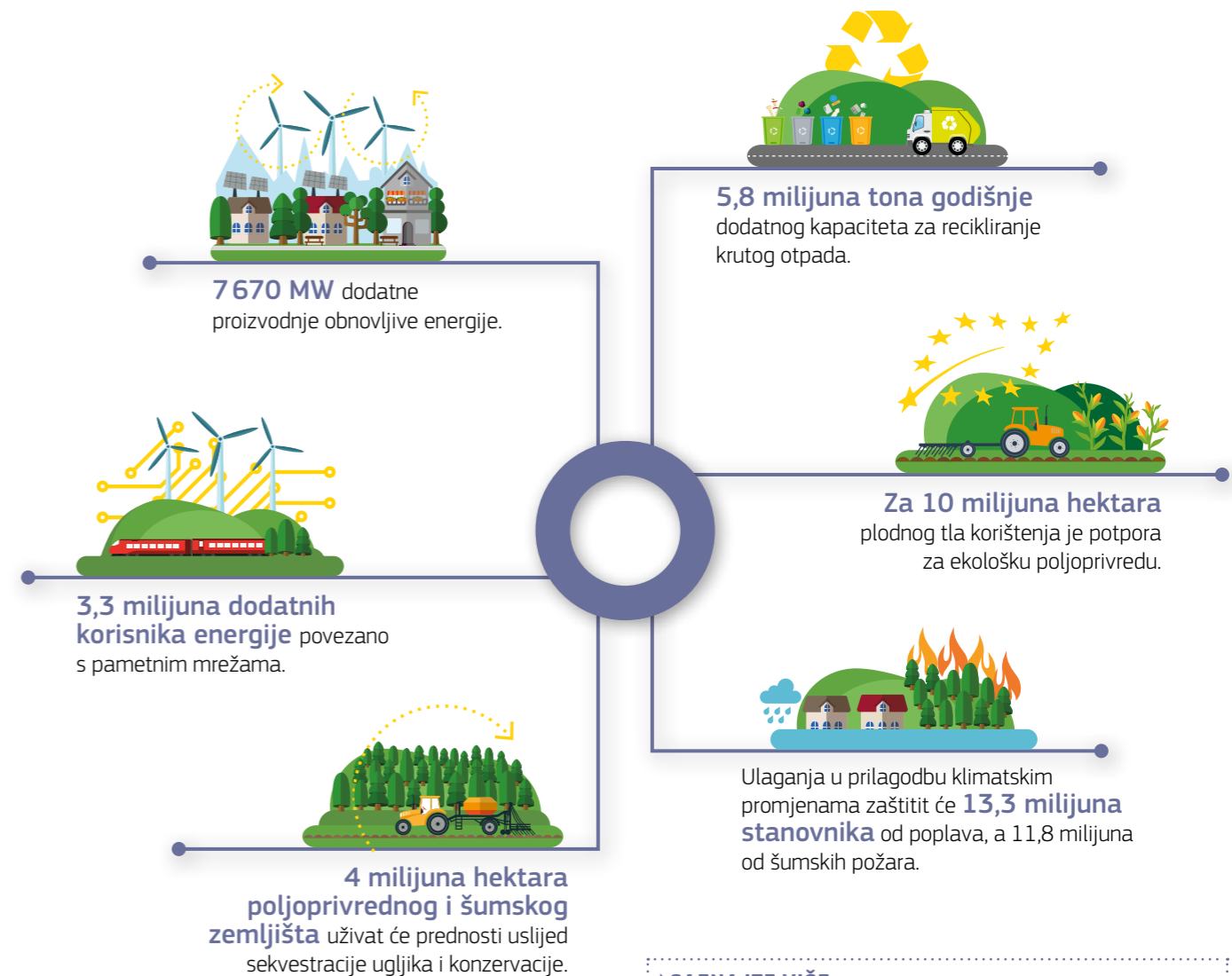
Npr. više od 20 milijardi eura iz ESI fondova bit će uloženo u digitalne projekte kao što su implementacija širokopojsnog interneta, javni internetski servisi ili bolji pristup malih tvrtki informacijsko-komunikacijskim tehnologijama. Istovremeno će se s više od 38 milijardi eura iz Europskog fonda za regionalni razvoj poduprijeti gospodarstvo s niskom razinom emisije ugljika kako bi se regijama i gradovima omogućilo ulaganje u energetske učinkovite građevine, obnovljive izvore energije, pametne mreže i da bi se potpomogao održivi gradski prijevoz.

Dosad je u razdoblju 2007. – 2013. naša politika pomogla stvoriti gotovo milijun radnih mjesta, a naš je sveobuhvatni cilj za sljedeće desetljeće to nadmašiti.

▶Pod nazivom ESI fondova podrazumijeva se pet fondova (ERDF, kohezijski fond, ESF, EAFRD i EMFF). Koja je dodana vrijednost kombiniranja pet fondova u novo razdoblje osmišljavanja i provedbe programa?

Svih pet fondova namijenjeno je potpori društvenog i gospodarskog razvoja Europe jer se danas suočavamo s među-povezanim i složenim problemima koji iziskuju integrirano i koherentno rješavanje. Spajanje pet fondova u zajedničko strateško okruženje vodi boljoj koordiniranosti i komplementarnosti, poboljšanom ostvarenju ciljeva i jasnijem fokusu na rezultate. Spajanjem se potiču sinergije i s drugim EU-ovim instrumentima, kao što su Horizon 2020, COSME ili Instrument za povezivanje Europe. ■

OKOLIŠ

▶SAZNAJTE VIŠE
http://ec.europa.eu/contracts_grants/funds_hr.htm

▶ PLAN ULAGANJA ZA EUROPU I ESI FONDOVE

PREDSTAVLJANJE FAZE IMPLEMENTACIJE

.....
Europski fond za strateška ulaganja (EFSI) želi mobilizirati privatna sredstva za strateška ulaganja u infrastrukturu, inovacije i poslovanje. Glavna uprava za urbanu i regionalnu politiku razmatra na koji bi način Europski strukturni i investicijski (ESI) fondovi mogli poduprijeti utjecaj EFSI-ja.

Složena je pravna slagalica – prva ulaganja

Dana 25. lipnja 2015. Vijeće je prihvatilo uredbu⁽¹⁾ kojom se uspostavlja novi Europski fond za strateška ulaganja, čime se utire put početku novog kruga ulaganja sredinom 2015. Europska komisija i Europska investicijska banka (EIB) potpisale su 22. srpnja 2015. EFSI sporazum kojim se zaključuje službeno osnivanje Fonda⁽²⁾ kao i Europskog savjetodavnog središta za ulaganja (EIAH)⁽³⁾.

EFSI je osnovan unutar EIB-a i on njime upravlja. Bit će financiran sa 16 milijardi eura iz proračuna EU-a te 5 milijardi eura iz EIB-ovih vlastitih izvora. EIB će koristiti EFSI fondove i jamstva za dobivanje dodatnih sredstava u iznosu najmanje 315 milijardi eura za ulaganje u infrastrukturu od strateške važnosti, inovacije i mala i srednje velika poduzeća. Djelovanje EFSI-ja provodit će se unutar EIB-a uz široku dostupnost sektora i proizvoda za djelatnosti EFSI-ja, no bez kvota za dodjelu državama ili sektorima.

U tom kontekstu je EIB već počeo s predfinanciranjem projekata („skladištenjem“) s potporom EU-ova jamstva. To znači da EIB odobrava projekte na temelju pokrivenosti EU-ovim jamstvom, koje se dobiva od Komisije nakon sastanka članova Odbora za ulaganja.

Struktura upravljanja EFSI-jem

Dana 22. srpnja 2015. imenovana su četiri člana EFSI-jeva upravljačkog odbora: **Ambroise Fayolle**, potpredsjednik EIB-a; **Maarten Verwey**, glavni tajnik Europske komisije; **Gerassimos Thomas**, glavni upravitelj za energiju pri Europskoj komisiji; **Irmfried Schwimann**, glavni upravitelj za natjecanje pri Europskoj komisiji. Upravljački odbor postavlja ograničenja za ulaganja te politike i postupke djelovanja. Dana 13. listopada 2015. Europski parlament podržao je prijedlog Upravljačkog odbora EFSI-ja da se **Wilhelm Molterer**⁽⁴⁾ (vidi članak na stranici 14) imenuje izvršnim direktorom EFSI-ja, a **Iliyana Tsanova**⁽⁵⁾ njegovom zamjenicom. Oni će koordinirati aktivnosti EFSI-ja u EIB grupi i sudjelovati na sastancima EFSI-jeva odbora za ulaganja kojima će predsjedati izvršni direktor.

Odbor za ulaganja bit će odgovoran EFSI-jevu upravljačkom odboru, a činit će ga osam nezavisnih stručnjaka i izvršni direktor. Odbor za ulaganja odgovoran je za transparentno i nezavisno razmatranje mogućih projekata u skladu s EFSI-jevim investicijskim politikama i za odobranje podrške jamstva EU-a u djelovanjima EIB-a. Uz to, Odbor za ulaganja odobrat će djelatnosti s ulagačkim platformama i nacionalnim bankama za potporu te će se konzultirati s Upravljačkim odborom i izvršnim direktorom oko EIF-ovih instrumenata.

-
- (1) Odredba (EU) 2015/1017 Europskog parlamenta i Vijeća iz 25. lipnja 2015.
 - (2) Druga grana Plana ulaganja za Europu je Europski portal za investicijske projekte (EIPP) – javno dostupan i siguran web-portal na kojemu promotori iz EU-a koji traže vanjske izvore financiranja imaju priliku predstaviti svoje projekte potencijalnim ulagačima.
 - (3) EIAH će podržavati razvoj i financiranje ulagačkih projekata u EU-u predstavljajući jednu točku kontakta radi vodstva i savjetovanja, nudeći platformu za razmjenu znanja i vještina i koordiniranje tehničke pomoći.
 - (4) Wilhelm Molterer bio je na funkciji potpredsjednika EIB-a (2011. – 2015.) te je član austrijskog parlamenta. Bio je vicekancelar i ministar financija Austrije te predsjednik Austrijske narodne stranke.
 - (5) Iliyana Tsanova bila je na funkciji direktorice Europske banke za rekonstrukciju i razvoj (EBRD) i zamjenica premijera u dvjema zasebnim privremenim bugarskim vladama (2013. i 2014.).

▶ SLIJEVA NADESNO: g. Werner Hoyer, predsjednik EIB-a, g. Jean-Claude Juncker, predsjednik Europske komisije, g. Jyrki Katainen, potpredsjednik Europske komisije na službenom potpisivanju EFSI-ja.

Uloga nacionalnih banaka za potporu i ulagačkih platformi

Sinergija između europskih i nacionalnih alata bit će ključna za hitan početak zatvaranja investicijskog jaza u gospodarstvu EU-a. Da bi se to ostvarilo, od nacionalnih se banaka za potporu (National Promotional Banks, NPB-ova), tijela koja određuju države članice za izvođenje razvojnih i promidžbenih aktivnosti, očekuje da odigraju ključnu ulogu i upotpunuju se s djelovanjima EIB-a. Već je devet država članica putem banaka za potporu financijski pridonijelo Planu ulaganja. U istom će kontekstu biti postavljene ulagačke platforme u obliku *ad hoc* kanala kroz koje će se isporučivati sredstva projektima. One se mogu postaviti putem raznih pravnih struktura (entiteta za posebnu namjenu (SPV-ovi), upravljanjanih računa, drugih načina), imati različite dimenzije (geografsku, proizvodnu, sektorsku) i mogu primiti potporu od EIB-a ili neku drugu vrstu pomoći (država članica, privatni ulagači).

Međusobno nadopunjavanje ESIF-a i EFSI-ja

EFSI je ambiciozan plan s jasnim potencijalom da ponudi značajnu financijsku potporu i potakne stvaranje radnih mjesta kroz suradnju s raznim dionicima i izvorima financiranja. U tom kontekstu postoji velik manevarski prostor za ESIF za

maksimiziranje sinergija i nadopunjavanje s EFSI-jem. Premda ESIF i EFSI funkcioniraju nezavisno – jer radi se o samostalnim mehanizmima sa zasebnim okruženjima za implementaciju – moguće su donacije za potporu međusobnih ciljeva. ESIF-ovi resursi mogu igrati ključnu ulogu u optimizaciji utjecaja EFSI-ja (i obratno) jer njihovo zajedničko korištenje može omogućiti veće intervencije potaknute potražnjom u inovativne i infrastrukturne projekte te financiranje malih i srednje velikih poduzeća, što bi zauzvrat moglo polučiti veći rast, više radnih mjesta i inovacija u Europi. ESIF-ovi se resursi ne mogu izravno prenositi EFSI-ju, no pravna okruženja dopuštaju donacije kako bi jedno tijelo poduprlo ciljeve drugog, i obratno. U praksi je to moguće na razini projekta, financijskog instrumenta i kroz ulagačke platforme. Komisija trenutno dovršava brošuru o nadopunjavanjima čiji se izlazak očekuje početkom 2016. Nakon toga bit će predstavljena dodatna dokumentacija s pojedinostima o praktičnim mehanizmima implementacije i proizvodima koji su dostupni na tržištu.

▶ SAZNAJTE VIŠE
http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/plan/efsi/index_en.htm

▶ PREVLADAVANJE EUROPSKOG STRATEŠKOG INVESTICIJSKOG JAZA

U srpnju 2015. zakonodavci EU-a postigli su politički sporazum oko Uredbe za Europski fond za strateška ulaganja (EFSI). Panorama razgovara s Wilhelmom Moltererom, izvršnim direktorom EFSI-ja.

▶ **Gdje se sada nalazimo i kada će EFSI profunkcionirati?**

Zapravo se početak djelovanja prilično zahuktao. Mislim da smo već prilično napredovali. Stvara se i zamah s oblikovanjem uprave za Europski fond za strateška ulaganja. Početkom studenog prošle godine stupio sam na svoju funkciju izvršnog direktora EFSI-ja. Moja zamjenica **Ilyana Tsanova** preuzet će svoju funkciju 1. siječnja, kao i netom imenovani članovi Odbora za ulaganja.

No Europska investicijska banka (EIB) već je u travnju na vlastiti rizik, u očekivanju osnivanja EFSI-ja, pokrenula projekte za predfinanciranje. Dosad je EIB-ova uprava odobrila financiranje 34 projekta pod EFSI-jem, što predstavlja ukupan iznos financiranja od više od 5 milijardi eura na temelju jamstva proračuna EU-a (13 ih je već odobrila Europska komisija uz jamstvo EU-a). Očekuje se da će ta djelovanja pokrenuti ulaganja oko 23 milijarde eura. Od tih operacija koje je odobrio EIB, do danas je potpisano 9 projekata.

▶ **Koje će vrste projekata podržavati EFSI i tko se i kako može prijaviti za sredstva iz EFSI-ja?**

Ako pogledate što je dosad odobreno, vidjet ćete da oko polovica tih projekata podržava obnovljive izvore energije, energetsku učinkovitost i druga ulaganja koja pridonose rastu gospodarstva s niskom razinom emisije ugljika. Među ostalima su istraživanje i razvoj i industrijske inovacije, digitalna

i društvena infrastruktura, promet te pristup sredstvima za manje tvrtke. Ono što je zajedničko tim projektima, a što će stajati i za buduće projekte, jest da će pridonijeti gospodarskom razvoju i stvaranju radnih mjesta kao i konkurentnosti širom Europe.

EFSI posebno zanimaju projekti i područja u kojima postoji jasna potražnja ili je tržište na specifičan način podbacilo. Razina ulaganja u Europi i dalje prilično zaostaje za onim što je nužno da bi se uhvatio korak u smislu konkurentnosti. Upravo zato EFSI cilja na ključna područja namijenjena poticanju konkurentnosti, uključujući istraživanje, razvoj i inovacije kao i stratešku infrastrukturu i manje tvrtke.

Za sredstva EFSI-ja mogu se prijaviti entiteti svih veličina, uključujući javna poduzeća, posebne kanale ili projektne tvrtke. Jednako se tako mogu prijaviti i mala i srednje velika poduzeća (s maksimalno 250 zaposlenika) i srednje velike kompanije (s maksimalno 3 000 zaposlenika) putem lokalnih partnerskih ustanova u cijelom EU-u. Nacionalne banke za potporu i druge banke sudjelovat će radi davanja posredničkih zajmova kao što to mogu činiti fondovi i drugi oblici kanala za zajednička ulaganja.

EIB-ovo iskustvo i stručnost s tako širokom lepezom dionika i financijskih proizvoda doista može značiti puno u prikupljanju potpore koja nam treba za strateške projekte koji potiču razvoj širom Europe.

▶ **Mnogi misle da je EFSI namijenjen samo velikim projektima, no tu je i prostor namijenjen malim i srednje velikim poduzećima. Hoće li EFSI konkretno pomagati malim i srednje velikim tvrtkama?**

Apsolutno. Znamo da je potpora malih i srednje velikih poduzeća u Europi vitalna za buduću dinamičnost naših gospodarstava te je primarni izvor novih radnih mjesta. Zato je oko

▶ Projekt Galloper čine dodatnih 56 turbina za farmu vjetroelektrana Greater Gabbard Offshore (Velika Britanija).

četvrtine EFSI-jevih izvornih donacija (5 milijardi od ukupno 21 milijarde eura) namijenjeno olakšavanju pristupa sredstvima malim i srednje velikim poduzećima.

EIF (Europski investicijski fond, dio EIB grupe) i sam EIB ponudit će potporu malim i srednje velikim tvrtkama kroz EFSI-jeve partnerske ustanove.

EIF već polučuje dojmrljive rezultate. Proširujući našu postojeću mrežu partnerskih banaka i ustanova, EIF je već potpisao više od 50 aktivnosti za EFSI. Pritom ukupna sredstva premašuju 2 milijarde eura, dok se očekuje da će generirati više od 17 milijardi eura ulaganja. Očekuje se da će to donijeti prednosti za oko 65 000 malih i srednje velikih poduzeća i srednjih kompanija iz Belgije, Bugarske, Češke Republike, Francuske, Njemačke, Italije, Luksemburga, Nizozemske, Poljske, Portugala i Velike Britanije.

▶ **EFSI bi se morao nadopunjavati i biti dodatak trenutno aktualnim regionalnim, nacionalnim i europskim programima, kao i postojećim EIB-ovim djelovanjima i aktivnostima. Kako će to funkcionirati u praksi? Ne preklapaju li se EFSI i Europski strukturni i investicijski (ESI) fondovi?**

Oba fonda podržavaju ciljeve politike EU-a, no radi se o različitim instrumentima, svaki sa svojom organizacijom, odredbama i vremenskim okvirom. No bez obzira na to, puno je prostora za nadopunjavanje.

Programi ESI fonda mogu pridonijeti ciljevima Plana ulaganja i nadopunjavati potporu EFSI-ja. Oni pak mogu nadopunjavati projekte koje podupire EFSI, čime se osigurava veća dodana vrijednost. Izbjegavat ćemo dupliciranje i preklapanje tako što ćemo osigurati da se kombinacija različitih vrsta financiranja u jednom projektu dopušta gdje se dodana vrijednost može jasno dokazati i gdje se uključenost EU-a može poboljšati.

Ponekad zbog kombinacije obaju dijelova projekt može privući druge vrste financiranja. Ili na primjer u francuskoj regiji Nord-Pas de Calais naš udio u financiranju (koji smo predložili Europskoj komisiji za financiranje uz pomoć EFSI-ja) namijenjen je potpori sheme kojoj je cilj pomoći malim i srednje velikim tvrtkama da ulažu u djelatnosti s niskom razinom emisije ugljika. U tom su se primjeru ESI fondovi nadopunjavali s financiranjem EIB-a i dodatnim privatnim financiranjem. Osim toga, tehničku podršku sheme financirali su ESI fondovi. To je prvi slučaj da su se EFSI, ESI fondovi i privatni

SVJETSKI FORUM ZA ODGOVORNO GOSPODARSTVO – LILLE, 2015

Svjetski forum za odgovorno gospodarstvo koji je održan u Lilleu, Nord-Pas de Calais, 20. – 22. listopada. Voditelji projekata izmjenjivali su se na pozornici u predstavljanju projekata za koje se očekuje da će ih financirati ovaj investicijski fond posvećen isključivo trećoj industrijskoj revoluciji (REV3).

SAZNAJTE VIŠE:
www.responsible-economy.org/en/

ulagači udružili radi potpore financijskog instrumenta u strukturi, a očekuje se da će se ponavljati širom Europe.

U tehničkim terminima, zakonsko okruženje (EFSI-jeve odredbe) i posebno upravljanje postavljaju se tako da će se financirati samo projekti s dokazanom dodatnom vrijednošću. Npr. u skladu s kriterijima navedenim u EFSI-jevim odredbama uloga je Odbora za ulaganja da procijeni jesu li projekti kvalificirani za potporu putem jamstva iz proračuna EU-a. Tablica s ocjenama s kvalitativnom procjenom svakog projekta pomaže stručnim članovima Odbora za ulaganja da donesu odluku.

EFSI će omogućiti EIB grupi i da preuzme puno više transakcija rizičnije prirode nego prije. Poduzimanje više inovativnih i rizičnih aktivnosti nego što je EIB grupa to radila u prošlosti predstavljat će bitnu razliku u gospodarskom utjecaju Grupe, preciznije u mobiliziranju novih ulaganja.

► **Mnogi se promatrači boje da će potpora EFSI-ja koristiti samo državama s najboljim rejtingom. Kako EFSI namjera osigurati odgovarajuću ravnotežu između regija i sektora?**

EFSI se jasno bavi ulaganjima u cijelom EU-u, pa nema pristranosti prema državama s višim rejtingom.

Istovremeno je važno naglasiti da nema zemljopisnih ni sektorskih kvota. EFSI motivira potražnja i podržavat će projekte iz svih dijelova EU-a, uključujući i međugranične projekte. Projekti će se razmatrati prema pojedinačnim karakteristikama.

No snaga pristupa i jamstva znače da možemo prilagođavati svoju sposobnost podnošenja rizika i privući sredstva za ulaganja na drugačijoj razini.

Uspjeh Plana za ulaganja ne ovisi samo o EFSI-ju. Strukturne su reforme nužne, ako i rušenje regulatornih i administrativnih prepreka za ulaganja na razini EU-a i nacionalnim razinama. Svatko mora odigrati svoju ulogu.

► **Kako će se mjeriti rezultati?**

EIB će nadzirati i mjeriti rezultate i utjecaj EFSI-ja tijekom implementacije i nakon nje, uz fokus na utjecaj projekata na rast i stvaranje radnih mjesta.

Brzo smo djelovali da bismo dobili prve rezultate – podupirući važne projekte, mobilizirajući ulaganja koja potiču rast, otvaranje radnih mjesta i konkurentnost u Europi. Čvrsti rezultati i bitni projekti koje smo uspjeli pokrenuti pokazuju što EU može postići kad ujedini moć snage i stremimo zajedničkom cilju: mobiliziranju ulaganja radi većeg rasta, više radnih mjesta i konkurentnost širom Europe.

► **SAZNAJTE VIŠE**
http://ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan_hr
<http://www.eib.org/efsi/index.htm>

► EUROPA U MOJOJ REGIJI FOTOGRAFSKI NATJEČAJ 2015.

► **Četvrtu godinu zaredom od stanovnika Europe – a ove godine prvi put i stanovnika država koje čekaju pristup – tražilo se da istaknu projekte koje je financirao EU, a koji su donijeli promjenu njihovom okruženju. Fotografski natječaj „Europa u mojoj regiji”, koji je pokrenula Glavna uprava za regionalnu politiku, način je da se pokaže izvrsno odrađen posao i lokalni utjecaj koji su stvorili projekti s potporom EU-a.**

Sudionici su trebali fotografirati projekte koje je financirao EU, a jedini je preduvjet bio da dokaz financiranja EU-a (npr. plaketa ili ploča) i zastava EU-a budu prikazani na slici. Nakon razdoblja prijave javnost je imala nešto vremena za glasanje putem interneta, čime je stvorena top-lista favorita prije nego što je stručni žiri odabrao završne pobjednike.

Primljeno je više od 550 prijava, a najveći je broj (110) došao iz Grčke. Slijedile su Bugarska (96) i Rumunjska (77). Nagrada je za troje pobjednika i njihovu osobu u pratnji posjet Bruxellesu na Otvorene dane u listopadu. Nazočili su svečanosti dodjele nagrada RegioStars te su pozvani na pozornicu i predstavljeni uz uramljenu verziju svoje fotografije dok im je nagradu uručila povjerenica za regionalnu politiku Corina Crețu.

PREGLED REZULTATA

► **552** odobrene prijave iz ► **33** države

► **Glasao je 4541** glasač

► **45 820** jedinstvenih posjetitelja web-mjesta

► **3** pobjednika

► **SAZNAJTE VIŠE**
<http://on.fb.me/10i2Nuk>

1. MALGORZATA PODSTAWA – Krakow, Poljska, projekt: Poboljšanje kvalitete turističke infrastrukture u području Pieniny – ERDF
2. TOMAŽ VARLEC – Dobrova, Slovenija, projekt: LIFE Stop CyanoBloom – inovativna tehnologija kontrole cvjetanja modrozelenih algi – financirano sredstvima LIFE-a
3. PARASKEVAS GRIGORAKIS – Solun, Grčka, projekt: Održavanje i restauracija povijesne građevine (škola) – ERDF

▶ PARTNERSTVA ZA DONOŠENJE PLANA URBANOG DJELOVANJA EU-A

Stvara se zamah za implementaciju Plana urbanog djelovanja EU-a. Prva pilot-partnerstva pripremaju se kao ključni mehanizmi implementacije za integraciju gradova u izradu politika EU-a.

Skoro 70% stanovništva EU-a danas živi u urbanim područjima. Europski gradovi pokretači su europskog gospodarstva, nudeći radna mjesta i usluge. No oni su i mjesta nekih naših najvećih izazova: gospodarskih, društvenih, ekoloških i demografskih, a oni su često i međusobno povezani. Ta područja apsorbiraju i 55% javnih ulaganja.

Sve se više prepoznaje u Europi da je nužan Plan urbanog djelovanja EU-a kako bi se bolje uzimala u obzir razina gradova prilikom stvaranja politika EU-a tako da se osigura njihova bolja prilagođenost urbanoj stvarnosti.

Uz sve veću potporu Planu urbanog djelovanja EU-a na političkoj razini, uključujući zalaganje za njega u Deklaraciji iz Rige u lipnju 2015., Komisija je pojačala djelovanje kroz stvaranje „projektnih grupa” za urbane probleme koju vode potpredsjednici Komisije **Maroš Šefčovič** i **Jyrki Katainen**.

I glavna je poruka koja proizlazi iz javnih savjetovanja pokrenutih 2014. o ključnim značajkama Plana urbanog djelovanja EU-a objavljena ove godine, što je pomoglo planiranju mogućih sljedećih koraka.

Kako dalje

Plan urbanog djelovanja EU-a ne tiče se stvaranja nacionalnih politika, nego ojačavanja urbane dimenzije u EU-u i nacionalnim politikama i poticanje gradova da sudjeluju u njihovom stvaranju i implementaciji.

Izgledan način na koji se to može dalje razvijati jest stvaranje partnerstava sastavljenih od stručnjaka iz Komisije, država članica, gradova i drugih dionika – npr. mreža, nevladinih organizacija i tvrtki – koja će osigurati pravovremenu i učinkovitu pripremu akcijskih planova i njihovu daljnju implementaciju. Smatra se da bi takav pristup maksimizirao njihovu učinkovitost i osigurao njihovu jeftiniju implementaciju. Izdvojeno je

DEKLARACIJA IZ RIGE ▼

Deklaracijom iz Rige o Planu urbanog djelovanja EU-a, donesenom 10. lipnja na neslužbenom sastanku ministara odgovornih za kohezijsku politiku, teritorijalnu koheziju i urbane probleme, izdvojeni su ključni elementi i principi koji se moraju uzeti u obzir prilikom svakog budućeg razvoja Plana urbanog djelovanja EU-a tijekom nadolazećih predsjedanja EU-om.

SAZNAJTE VIŠE:
<https://eu2015.lv/news/media-releases/2122-eu-ministers-reach-agreement-on-the-riga-declaration-towards-the-eu-urban-agenda>

dvanaest prioriteta tema koje bi partnerstva trebala implementirati (vidi okvir).

Pilot-partnerstva

Prva četiri pilot-partnerstva bit će pokrenuta krajem 2015. i ticat će se sljedećih tema.

URBANO SIROMAŠTVO Ciljevi su smanjenje siromaštva i povećanje uključenosti siromašnih osoba i onih u opasnosti od siromaštva iz zapostavljenih četvrti. Urbano se siromaštvo odnosi na probleme povezane sa strukturnom koncentracijom siromaštva u zapostavljenim četvrtima i rješenja koja se moraju iznaći i primijeniti integriranim pristupom. Fokus će biti na prostornoj koncentraciji strukturnog siromaštva u zapostavljenim četvrtima (i regeneracija tih područja), siromaštvu djece i beskućništvu.

STANOVANJE Cilj je uspostaviti cjenovno pristupačno i kvalitetno stanovanje. Fokus će biti na javnom cjenovno pristupačnom stanovanju, pravilima o državnoj pomoći i općenitoj politici stanovanja.

UKLJUČIVANJE MIGRANATA I IZBJEGLICA Cilj je upravljanje integracijom migranata i izbjeglica koji dolaze izvan EU-a i stvaranje okruženja za njihovo uključivanje. To će obuhvaćati stanovanje, integraciju, pružanje javnih usluga, uključivanje u društvo, obrazovanje i mjere vezane uz tržište rada.

KVALITETA ZRAKA Cilj je iznaći sustave i politike za osiguravanje dobre kvalitete zraka za ljudsko zdravlje. To će obuhvaćati zakonodavstvo i tehničke aspekte povezane sa širokim rasponom izvora zagađenja, kao što su automobili, tvornice, poljoprivredne aktivnosti itd.

Organizacija partnerstava

Partnerstva moraju pripremati i implementirati Akcijski plan s konkretnim akcijama na razini EU-a, nacionalnoj i lokalnoj razini. Ona su ključni mehanizmi implementacije Plana urbanog djelovanja EU-a i razvit će višerazinski (okomit) i višedimenzijski (vodoravan) pristup.

Svako partnerstvo sastoji se o Komisije (koja pokreće postupak), država članica, gradova (kroz udruženja kao što su Eurogradovi i Savjet europskih općina i regija) i dionici (nevladine

12 PRIORITETNIH TEMA ▼ PLANA URBANOG DJELOVANJA EU-A

- ▶1 RADNA MJESTA I VJEŠTINE U LOKALNOM GOSPODARSTVU
- ▶2 URBANO SIROMAŠTVO
- ▶3 CJENOVNO PRISTUPAČNO STANOVANJE
- ▶4 UKLJUČIVANJE MIGRANATA I IZBJEGLICA
- ▶5 ODRŽIVA UPOTREBA ZEMLJE I PRIRODNIH RJEŠENJA
- ▶6 KRUŽNO GOSPODARSTVO
- ▶7 KLIMATSKA PRILAGODBA
- ▶8 ENERGETSKI PRIJELAZ
- ▶9 URBANA MOBILNOST
- ▶10 KVALITETA ZRAKA
- ▶11 PRIJELAZ NA DIGITALNO
- ▶12 INOVATIVNA I ODGOVORNA JAVNA NABAVA

„Deklaracija iz Rige prepoznaje ključnu ulogu gradova i mjesta u ostvarivanju ciljeva strategije Europa 2020 i Junckerove komisije koji se tiču rasta i radnih mjesta. Deklaracija i zaključci koje smo donijeli nakon javnog savjetovanja o Planu urbanog djelovanja EU-a snažno pokazuju smjer kojim moramo ići.”

▶ CORINA CREȚU – EUROPSKA POVJERENICA ZA REGIONALNU POLITIKU

organizacije, tvrtke, stručnjaci itd.). Vremenski okvir svakog partnerstva otprilike je 3 godine.

Potiče se suradnja između različitih partnerstava jer su teme međusobno povezane. No organizacija i radni ustroj mogu se ponešto razlikovati od partnerstva do partnerstva.

Pogled u budućnost

Plan urbanog djelovanja EU-a bit će poseban prioritet za nizozemskog predsjedanja EU-om 2016. godine. U prvoj polovici 2016. predviđa se dogovor između država članica o glavnim elementima Plana urbanog djelovanja EU-a, a to će dovesti do zaključivanja Amsterdamskog ugovora o Planu urbanog djelovanja EU-a u svibnju 2016.

Prije isteka 2015. objavljen je i prvi poziv na nove Urbane inovativne akcije. Pokrenuta je inicijativa za testiranje novih pristupa izazovima s kojima se suočavaju gradske vlasti uz ukupan proračun od 371 milijun eura u razdoblju 2015. – 2020.

Svaki će projekt biti potpomognut s najviše 5 milijuna eura od ERDF-a, koji se u 2015. fokusirao na sljedeće teme: energetski prijelaz; urbano siromaštvo; ulaganja u integraciju migranata i izbjeglica; radna mjesta i vještine u lokalnom gospodarstvu.

▶SAZNAJTE VIŠE
http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/newsroom/news/2015/05/eu-urban-agenda-key-features-results-of-the-public-consultation
http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/newsroom/news/2015/11/11-04-2015-urban-innovative-actions-initiative-call

MIGRACIJSKA KRIZA I EUROPSKI ODGOVOR

ULOGA EUROPSKIH STRUKTURNIH I INVESTICIJSKIH FONDOVA

Svaki dan na tisuće izbjeglica bježe od nasilja na Bliskom istoku i u drugim dijelovima svijeta i prelaze europske granice u nadi da će pronaći smještaj i osigurati miran život za svoje obitelji. Sve lošiji vremenski uvjeti i sve rizičnije tranzitne rute ne smanjuju broj izbjeglica koji kreću put Europe. Zapravo se očekuje da će u nadolazećim mjesecima njihov broj i dalje rasti. Dolazak tolike količine ljudi stavlja EU i sve države članice u svojevrsan škripac da se njima brzo rukuje i da se stvore uvjeti za siguran smještaj i brzu integraciju izbjeglica koje će ostati u EU-u. Europski strukturni i investicijski (ESI) fondovi jedan su od načina da se to ostvari.

Predsjednik Juncker bio je odlučan kad je rekao: „Kad se radi o pitanju izbjegličke krize, moramo pokazati europsku solidarnost.“ Te riječi odražavaju odluku Komisije da u postojeće prioritete EU-a integrira i sveobuhvatnu politiku o migracijama. Time se problem migracija i brzog premještanja i međunarodne zaštite migranata definira kao jedan od najvećih političkih prioriteta Komisije.

Migracija je dubokosežni problem koji uključuje različita politička područja i različite sudionike, iz EU-a i izvan njega. Stoga zahtijeva koordiniran i slojevit pristup uz potporu cijelog niza proračunskih alata. ESI fondovi dio su tog odgovora.

Nakon nedavnih tragičnih događaja na Mediteranu i sve većeg priljeva izbjeglica Komisija je izdala dvije objave u svibnju i rujnu 2015. kojima odgovara na neposredne izazove. ESI fondovi izrijeком se spominju kao važan izvor financiranja za potporu učinkovitih integracijskih politika koje se tiču obrazovanja, zapošljavanje, stanovanje i politika nediskriminacije. Tako je pružanje smještaja i integracija raštrkanih izbjeglica uključeno u pravni okvir i usklađeno s EU-ovim krovnim ciljem inkluzivnog rasta i jednakih prilika za sve, uključujući i migrante.

Dok su mjere društvene integracije prvenstveno u domeni Europskog socijalnog fonda (ESF-a), mjere koje planira Europski fond za regionalni razvoj (ERDF) uključuju sljedeće: znatna ulaganja u socijalnu, zdravstvenu, obrazovnu i stambenu infrastrukturu te brigu o djeci; obnovu zapostavljenih urbanih područja; akcije kojima se nastoji smanjiti prostorna i obrazovna izolacija migranata; start-up tvrtke.

Uz srednjoročnu i dugoročnu potporu, Komisija je spremna razmotriti i prihvatiti izmjene programa ESI fonda kako bi brzo odgovorila na hitne slučajeve s kojima su se suočile države članice i države izvan EU-a pogođene izbjegličkom krizom. Iako već postoji Fond za azil, migraciju i integraciju (AMIF) s proračunom većim od 3 milijarde eura koji bi trebao zadovoljavati takve kratkoročne potrebe, moguće je u iznimnim okolnostima hitno preusmjeriti dodatne resurse iz ESI fonda

Uz financiranje EU-a, lokalni centar za potporu integracije imigranata pomogao je 1215 useljenika u Portugalu u vidu socijalne i pravne pomoći kao i podacima za kontakt i informacijama o mogućnostima zapošljavanja.

aktualnu situaciju u obalnim područjima sada obuhvaća i specifične akcije vezane uz legalne imigrante i tražitelje azila. Nacionalnim programom za razdoblje 2014. – 2020. bit će dodijeljen oko 41 milijun eura restrukturiranju i rehabilitaciji resursa koji su konfiscirani mafiji, pri čemu će ih se koristiti primarno kao centre za smještaj legalnih imigranata, tražitelja azila i primatelja međunarodne i humanitarne pomoći. U tim će se centrima zakonitim imigrantima pomagati mjerama potpore za uključivanje u društvo i na tržište rada koje će financirati ESF.

U Njemačkoj je Lotsendienst (pilot-usluga) koji je financirao ESF za migrante ponudio savjet za 1400 migranata koje je zanimalo osnivanje vlastite tvrtke. 735 ih je to učinilo putem individualnog savjetovanja. Start-up tvrtke dobile su potporu i putem pilot-shema za start-up tvrtke tijekom prve godine rada.

U Grčkoj svih 13 regionalnih programa za razdoblje 2014. – 2020. uključuju potporu ERDF-a za izgradnju, namještanje i otvaranje prihvatnih centara za migrante. Predviđaju se dodatne intervencije vezane uz (tematski) cilj broj 9 ESI fonda (društvena uključenost i siromaštvo), kao što su inkluzivne start-up tvrtke, socijalna djelovanja, socijalno stanovanje, infrastruktura za brigu o djeci, obnova zapostavljenih urbanih područja itd. Te intervencije mogu biti usmjerene na sve osjetljive grupe, uključujući i migrante.

Ukupno gledano, Komisija koristi sve načine i kanale da bi osigurala sveobuhvatan i lokaliziran odgovor na migracijsku krizu koja se brzo razvija. Nedavno su poduzeti, između ostalog, brojni bilateralni posjeti Hrvatskoj, Grčkoj i Sloveniji, a i za naredno razdoblje ih je zakazano još puno. Sastanci na visokoj razini s turskom vladom kao i listopadski sastanak s čelnicima država ili vlada zapadnobalkanskih zemalja i svih država članica na migracijskoj ruti prema Njemačkoj pokazuju snažnu potporu Komisije zajedničkom upravljanju migracijskim tokovima i njenu predanost da se pobrine za dugoročne posljedice migracijske krize.

SAZNAJTE VIŠE
http://ec.europa.eu/priorities/migration/index_en.htm

na migrante i izbjeglice. Moguća ulaganja mogu se ticati poljskih bolnica, internetskih hotspotova, kanalizacije i odvodnje te opskrbe vodom, razvoja infrastrukture za stručnu obuku, proširenje osnovnih socijalnih i zdravstvenih usluga, izgradnja ili proširenje prihvatnih centara, skloništa ili akcije za povećanje kapaciteta prihvatnih usluga itd.

U tom svjetlu Komisija je pozvala svih 28 država članica da ponovno razmotre prioritete za razdoblje 2014. – 2020. i razmisle trebaju li mjere usmjerene integraciji izbjeglica i migranata dobiti istaknutije i više mjesto. Italija i Grčka, najveće točke ulaska migranata koji putuju kroz Mediteran, već su to razmotrile i izmijenile neke od programa za razdoblje 2014. – 2020.

Tako se talijanski program „Legalità“ fokusira na promoviranje zakonitosti u slabije razvijenim područjima, no kao odgovor na

► PROGRAMI ESI FONDA I EUROPSKI SEMESTAR

USKLAĐIVANJE REGIONALNIH ULAGANJA SA ŠIRIM GOSPODARSKIM POLITIKAMA

Tijekom rasprava o programima Europskog strukturnog i investicijskog fonda za razdoblje 2014. – 2020. i njihove pripreme jače se fokusiralo nego prije na veze između planiranih ulaganja i drugih gospodarskih politika. Jedan od glavnih načina na koje se to odvijalo jest kroz preporuke specifične za pojedine države (CSR-ove) ⁽¹⁾ stvorene tijekom procesa Europskog semestra. Kako Europski semestar utječe na način na koji nacionalni i regionalni programi pristupaju ulaganjima planiranima u razdoblju 2014. – 2020.?

Europski semestar uveden je 2010. kao nova EU-ova struktura gospodarskog upravljanja, a predstavljena je usporedno sa strategijom Europa Europe 2020. Ključan dio Semestra su godišnji CSR-ovi koje od 2011. prihvaća Europsko vijeće. CSR-ovi se uglavnom temelje na službenoj analizi Europske komisije (koja se sada zove Državno izvješće) i donose kratak popis glavnih prioriteta gospodarske politike za svaku državu članicu za cijeli niz područja gospodarske politike.

Iako CSR-ovi nisu glavni način uspostavljanja ulagačkih prioriteta za razdoblje 2014. – 2020., od 2010. su se brzo razvile veze između CSR-ova i planiranja programa Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI fondova), a CSR-ovi jasno utječu na nove generacije programa. U zakonodavstvu za ESI fondove mogu se prepoznati dvije glavne veze: veza između postojećih CSR-ova i pripreme programa za razdoblje 2014. – 2020. i mogućnost da će budući CSR-ovi pridonijeti reprogramiranju (niz 1 prema makroekonomskom pravilu uvjetovanosti).

(1) U članku će se koristiti engleska skraćenica CSR (konkretne preporuke za države).

Što su „CSR-ovi važni za koheziju“?

Do 2014. niz problema obuhvaćenih CSR-ovima postao je veći i sve relevantniji za ESI fondove. U vježbi iz 2014. od ukupno 157 CSR-ova, više od dvije trećine njih bilo je povezano s kohezijskom politikom (politikama koje financiraju Europski fond za regionalni razvoj (ERDF), Europski socijalni fond (ESF) and i Kohezijski fond (CF)). To je obuhvaćalo 74 CSR-a relevantnih za ESF i 56 CSR-ova koji su bili relevantni za ERDF/Kohezijski fond (pri čemu je 20 CSR-ova bilo relevantno i za ESF i ERDF/CF).

Ove preporuke „relevantne za koheziju“ pokrivala su širok raspon tema i različitih vrsta političkih mjera i strukturnih reformi. U širem smislu odnosile su se na teme a) uvjeta okruženja ili političke strategije relevantne za programe ESI fondova, 2) prepoznavanja ulagačkih potreba ili 3) administrativnog kapaciteta. Teme koje su najčešće pokrivena CSR-ovima, a relevantne su za ERDF i Kohezijski fond odnosile su se na energiju, prirodne resurse, pristup malih i srednje velikih poduzeća sredstvima, istraživanje i razvoj te inovacije i administrativni kapacitet. U slučaju ESF-a najčešće dotičana polja bila su politika tržišta rada, obrazovne reforme i društvena uključenost.

Zanimljivo je da se od 110 CSR-ova u 2014. većina njih ticala „slabije razvijenih“ država članica, no samo su 4 CSR-a (za Hrvatsku, Češku Republiku, Italiju i Rumunjsku) sadržavala preporuke koje su specifično vezane uz upravljanje fondovima EU-a. Osim tih iznimaka, nije uvijek jednostavno prepoznati koji su CSR-ovi relevantni za kohezijsku politiku, a koji nisu. Analiza relevantnosti EU-ovih programa za izazove navedene u politikama katkada se može naći u semestarskim državnim

PREPORUKE SPECIFIČNE ZA DRŽAVU (CSR-OVI) U 2014. POVEZANE S KOHEZIJSKOM POLITIKOM

izvješćima koja sada prethode nacrtima CSR-ova od strane Komisije. Neke su se države članice i jasno referencirale na CSR-ove u svojim partnerskim sporazumima i programima. I na kraju, o relevantnim CSR-ovima raspravljalo se prilikom stvaranja nacrtu programa i oni su utjecali na rezultate iako nisu korištene specifične reference.

Kod CSR-ova za 2015. smanjen je broj CSR-ova s više od 150 na oko 100, pri čemu su CSR-ovi u pravilu kraći i sadrže manje podtema. 102 CSR-a za 2015 sadrže 161 preporuku za politiku. Neobično je da se samo 61 od tih preporuka za politiku smatra relevantnim za ESI fondove, što je znatno manje nego u 2014. No Komisija je naglasila da iscrpnije preporuke specifične za pojedine države iz prethodnih godina nisu izgubile na važnosti i da će nastaviti poticati dovršenje tih reformi.

Moguće reprogramiranje u skladu s makroekonomskim pravilom uvjetovanosti

I zakonodavstvo za razdoblje 2014. – 2020. predviđa mogućnost da Komisija zatraži izmjene prihvaćenih partnerskih sporazuma i radnih programa ako je to nužno za usklađenost s novim CSR-om. Valja imati na umu da strukturne reforme rješavaju dugoročne probleme, pa se predviđa da takvih izmjena neće biti puno. Komisija shvaća da bi se često reprogramiranje moglo pokazati štetnim za višegodišnje investicijske strategije. Glavni je politički izazov koji uzrokuje rane rasprave o reprogramiranju odgovor EU-a na dramatično povećanje migracije. Povjerenica Crețu pozvala je na ponovno razmatranje programa i njihovih ulagačkih prioriteta radi samoinicijativnog reprogramiranja.

Daljnji koraci

Povezivanje ciklusa višegodišnjeg programiranja kohezijske politike i godišnjih kratkoročnih CSR-ova dovelo je do dvojbi kod dionika kohezijske politike. Točno je da se CSR-ovi ažuriraju svake godine i da se mogu povezati s kratkoročnim političkim prioritetima. No u praksi svi su CSR-ovi povezani s kohezijskom politikom bili srednjoročne ili dugoročne prirode, usprkos tome što i sama Komisija – predlažući takve CSR-ove – potiče države članice da učine proces provedbe reformi prioritetom.

Kad se radi o budućim vezama između ESI fondova i Europskog semestra, među ključnim će izazovima koje treba riješiti u narednim godinama vjerojatno biti sljedeće: dokazivanje da ESI fondovi pridonose EU-ovim, nacionalnim i regionalnim gospodarskim prioritetima, uključujući doprinos relevantnim CSR-ovima; pronalaženje ravnoteže između srednjoročnih i dugoročnih ciljeva ulaganja iz ESI fondova i planova djelovanja politika postavljenih godišnjim CSR-ovima; korištenje margina iz programa ESI fondova za fleksibilno bavljenje važnim promjenama u potrebama i reprogramiranju kad je to potrebno; i određivanje hoće li se i kako makroekonomsko uvjetovanje (niz 1) koristiti za strateško reprogramiranje.

► SAZNAJTE VIŠE
<http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/>

► OBEĆAVAJUĆI PROJEKTI KOHEZIJSKE POLITIKE NAGRAĐENI NA DODJELI NAGRADA REGIOSTARS 2015

ČETIRI POBJEDNIČKA PROJEKTA

► DESNA STRANICA
Corina Crețu i Lambert van Nistelrooij
s predstavnicima četiriju pobjedničkih projekata.

► Lambert van Nistelrooij,
predsjednik žirija.

Na svečanosti dodjele nagrada RegioStars, održanoj 13. listopada 2015. u Centru za likovnu umjetnost Bozar u Bruxellesu, povjerenica za regionalnu politiku **Corina Crețu** i zastupnik u Europskom parlamentu **Lambert van Nistelrooij**, koji je predsjedao žirijem za dodjelu nagrada RegioStars, proglasili su dobitnike uglednih nagrada RegioStars, kojima se nagrađuju najinspirativniji i najinovativniji projekti podržani sredstvima kohezijske politike.

Žiri je od ukupno 143 prijave izdvojio 17 originalnih i inovativnih projekata urbanog i regionalnog razvoja koji su poslani na završno ocjenjivanje. Ti su se modeli projekata međusobno natjecali u sljedećim kategorijama: pametan rast, održiv rast, inkluzivan rast i CityStar.

Finalisti su stigli iz regija i gradova 15 država članica: Belgije, Češke, Danske, Francuske, Njemačke, Grčke, Mađarske, Italije, Irske, Luksemburga, Nizozemske, Poljske, Portugala, Rumunjske, Španjolske, Švedske i Velike Britanije. Područja djelatnosti finalista bila su različita; od potpore malim tvrtkama, preko inovacije u ICT-u i energetske učinkovite gradnje, do socijalne uključenosti i inicijativa na području urbanog planiranja.

Finalisti i pobjednici natjecanja RegioStars izvrsni su primjeri kreativnosti i posvećenosti Europljana, kao i postignuća ostvarivih putem europskih fondova.

► SAZNAJTE VIŠE
http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/regio-stars-awards

► PAMETAN RAST

Oslabavanje potencijala rasta malih i srednje velikih tvrtki za digitalno gospodarstvo.

► „SCANDINAVIAN GAME DEVELOPERS“

Midtjylland (Danska) i Västsverige (Švedska)

Ovim se projektom mladim skandinavskim poduzetnicima koji se bave proizvodnjom digitalnih videoigara pruža savjetovanje i obuka, kao i potpora pri osnivanju održivih tvrtki u poslovnom okruženju koje karakterizira visoka razina konkurentnosti. Poslovni inkubator u gradu Grenå (Danska) koristi poslovni model koje je razvilo švedsko partnersko sveučilište Skövde, što je dovelo do stvaranja 22 nove male tvrtke koje trenutno zapošljavaju 67 ljudi.

► www.videndjurs.dk

► INKLUZIVAN RAST

Integracija u društvo osoba kojima prijete društveno isključenje.

► „DIRITTI A SCUOLA“

Apulija (Italija)

Zahvaljujući kombiniranom pristupu na području obrazovanja i socijalne skrbi, tim je projektom u toj regiji osjetno smanjen broj osoba koje rano prekidaju školovanje. Projektom su ponudene usluge savjetovanja, obrazovnog usmjerenja i međukulturalnog posredovanja, od čega koristi imaju i učenici i njihove obitelji. Postotak petnaestogodišnjih učenika s ograničenom sposobnošću čitanja 2012. je smanjen na 16,7%, što je manje od planiranih 20% na državnoj razini. Stopa ranog prekida obrazovanja u istom se razdoblju smanjila s 30,3% 2003. na 19,9% 2013. Ukupno je od programa koristilo imalo 50 000 učenika i 10 000 obitelji te im je pružena prilika za svjetlijom budućnosti.

► www.pugliausr.it/default.aspx?Page=Office_Section&code=132&tipo=1

► ODRŽIV RAST

Poticanje ulaganja u energetske učinkovitost u korist građana i društva.

► „PICSA“

Andaluzija (Španjolska)

Programom održive gradnje u Andaluziji uložena su sredstva u energetske obnovu zgrada i oživljavanje urbanih područja, što je rezultiralo većom konkurentnošću u sektoru građevinarstva te privlačenjem stručne radne snage. Građevinski sektor u toj regiji postao je ekološki prihvatljiviji te je pridonio stvaranju novih radnih mjesta, a kao jedan od glavnih ciljeva postavljena je i edukacija javnosti o važnosti energetske učinkovite i održive gradnje. Projektom je postignuta ušteda energije od 26 000 tona na godinu te izbjegnuto ispuštanje 62 000 tona CO₂, a očekuje se i otvaranje tisuća novih radnih mjesta u nadolazećem razdoblju.

► www.agenciaandaluzadelaenergia.es/ciudadania/programa-de-impulso-la-construccion-sostenible-de-andalucia/

► CITYSTAR

Preobrazba gradova za buduće izazove.

► „EUROCITY OF CHAVES-VERÍN“

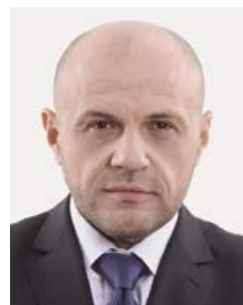
Galicija (Španjolska) i Sjeverni Portugal (Portugal)

Gradovi Chaves i Verín zajedničkim su snagama stvorili „eurograd“ putem zajedničke ponude komunalnih usluga i sadržaja, uključujući zajedničke kulturne manifestacije, trgovinu, sport, zabavu i turističke aktivnosti te promociju poduzetništva. Projekt dokazuje da je institucijska, ekonomska, socijalna i kulturna integracija dvaju gradova s druge strane granice moguća te da donosi korist u obliku manjih troškova, veće učinkovitosti i raznovrsnosti ponude komunalnih usluga građanima.

► <http://en.eurocidadechavesverin.eu/>

► BUGARSKA – STABILAN RAST DONOSI KRAJ EKONOMSKE KRIZE

Novinari *Panorame* popričali su sa zamjenikom premijera Tomislavom Dončevićem o načinu na koji Bugarska kohezijskom politikom iskorištava svoje prednosti te o planovima države o financiranju u budućnosti.

► **Europska komisija usvojila je Sporazum o partnerstvu sa Bugarskom u kolovozu 2014. Koji su koraci poduzeti od tada?**

Prioriteti ESI fondova raspodijeljeni su na deset programa, od kojih je devet već odobreno. Upravljačke strukture većim su dijelom ostale iste kao u razdoblju od 2007. do 2013., no postavljanjem sustava rukovođenja i nadzora pojednostavili smo procese, a da se pritom nije smanjila učinkovitost nadzora. Nedavno smo odredili prva tijela, uključujući jedno za najveći ESF program koje podržava operacije na tržištu rada, socijalnu uključenost i zapošljavanje mladih, što je izrazito bitno da bi bugarsko gospodarstvo, koje je baš počelo izlaziti iz krize, nastavilo s promjenama nabolje. Zalažemo se za daljnje poboljšanje pravnog okvira te pripremamo novi zakon u upravljanju ESI fondovima. Očekuje se da ga Parlament u skorije vrijeme prihvati.

► **Koju su važnost imali kohezijski fondovi EU-a od pristupanja Bugarske EU-u?**

Investicije iz EU fondova imale su velik utjecaj na društveni i gospodarski razvoj države, olakšavajući rješavanje nekih od najvećih izazova s kojima se susrećemo. Procjenjuje se da je utjecaj na stvarnu vrijednost BDP-a u rastu od 7,2% u odnosu na scenarij „nula”. Stopa zaposlenja veća je za 4,5% no što bi bila bez fondova, a privatna ulaganja također su veća, i to za 26,9%.

► Ovo postrojenje za mehaničko-biološku obradu u Sofiji može obraditi 410 000 tona otpada na godinu te proizvesti RDF (gorivo dobiveno iz otpada) za kogeneraciju.

U praksi to znači da će fondovi utjecati na gotovo sve građane Bugarske putem obnove 1000 javnih zgrada (s obrazovnom, društvenom ili kulturnom namjenom) te izgradnju ili obnovu 1 116 km cesta, 424 km pruga, 262 km autocesta i 21 km linija podzemne željeznice. Urbanim projektima izravno je poboljšana kvaliteta života 3,5 milijuna ljudi, a ekološka ulaganja u infrastrukturu za opskrbu vodom i odvodnju te za upravljanje otpadom koristi polovica ukupnog stanovništva države.

ESI fondovi i dalje će biti važan izvor javnih ulaganja. No u razdoblju od 2014. do 2020. više ćemo se usredotočiti na obrazovanje te na istraživanje i razvoj. Novi prioriteti za ulaganja obuhvaćaju smanjenje stakleničkih plinova, upravljanje rizicima za okoliš i kvalitetom zraka. Sve to vodi prema ispunjenju cilja pametnog, održivog i inkluzivnog rasta. Što se tiče pristupa upravljanju, fokusirani smo na neprestano pojednostavnjenje i olakšanje pristupa fondovima te na povećanje transparentnosti i poštivanje odgovornosti. Drugim riječima, naglasak stavljamo na jaku usmjerenost na rezultate te širu primjenu integriranog pristupa i povrata javnog novca.

► **U kojoj su mjeri lokalna i regionalna tijela uključena u upravljanje različitim operativnim programima u Bugarskoj?**

Bugarske općine provode gotovo polovicu operacija – infrastrukturne projekte te „meke” mjere. One imaju i odgovarajuću institucijsku poziciju i praktično iskustvo za sudjelovanje u svim fazama programskog ciklusa.

Važnost gradova u ispunjenju strategije Europa 2020. te urbane dimenzije kohezijske politike dodatno naglašava ulogu lokalne uprave u upravljanju ESI fondovima. Tijela lokalne uprave imaju sve više odgovornosti te u okviru održivog urbanog razvoja djeluju kao posrednička tijela.

► **U kojoj će mjeri Bugarska koristiti financijske instrumente (FI-ove)?**

U razdoblju od 2007. do 2013. Bugarska je imala vrlo pozitivnih iskustava s FI-ovima. JEREMIE je do kraja 2014. raspodijelio preko 600 milijuna eura na više od 6 300 malih i srednjih tvrtki te 320 novih tvrtki. Fondom JESSICA podržana je urbana obnova i mjere razvoja u gradovima. Ukupan iznos koji je odobren i dodijeljen premašuje 40 milijuna eura.

U razdoblju od 2014. do 2020. na temelju dosadašnjeg ćemo iskustva proširiti opseg FI-ova. Proširit ćemo tematsku pokrivenost financijskim instrumentima na zaštitu okoliša te provesti diversifikaciju instrumenata. Posebno smo usredotočeni na podršku inovativnim poduzetnicima i novim tvrtkama koje nude širok spektar proizvoda te im pomažemo u promociji i širenju gospodarski isplativih ideja. 650 milijuna eura ukupan je iznos sredstava dodijeljenih FI-ovima iz šest operativnih programa. Sredstva će se usmjeravati putem državnog „fonda svih fondova”, kojim će se osigurati ekonomija razmjera pri upravljanju troškovima, olakšati standardizacija postupaka, povećati iskoristivost te poboljšati sinergija s fondovima za potporu. Osim toga, Bugarska je dodijelila 102 milijuna eura inicijativi za male i srednje tvrtke.

► **Kakve rezultate očekujete na kraju sedmogodišnjeg razdoblja?**

Prema našem ekonomskom modelu, do kraja 2020. možemo očekivati stvaran rast BDP-a od 9,3% u odnosu na osnovni scenarij. To je rezultat dugoročnih učinaka ulaganja iz razdoblja od 2007. do 2013. te implementacije u razdoblju od 2014. do 2020.

U pogledu usmjerenosti na rezultate to bi značilo da će se do 2023. aktivnosti tvrtki vezane uz inovacije te istraživanje i razvoj povećati za 30%, a poduzetnička aktivnost za 10%. Udio ranog prekida školovanja za osobe između 18 i 24 godine starosti trebala bi se smanjiti na 11%, a udio osoba između 30 i 34 godine starosti s tercijarnim obrazovanjem povećati na barem 36%. Postotak osoba između 25 i 64 godine starosti koje sudjeluju u programima cjeloživotnog obrazovanja trebao bi dostići 3%, a vrijeme potrebno za pružanje administrativnih usluga smanjiti se za 50% u odnosu na 2013. itd.

► **SAZNAJTE VIŠE**
www.eufunds.bg/en/

► WALES – POTICANJE RAZVOJA I STVARANJE NOVIH RADNIH MJESTA PUTEM KOHEZIJSKE POLITIKE

► Ministrica financija i javnih poslova Jane Hutt s profesorom Richardom B. Daviesom, prorektorom sveučilišta u Swanseaju, tijekom izgradnje inovacijskog kampusa.

Godinu dana nakon pokretanja programa strukturnih fondova EU-a za razdoblje od 2014. do 2020. Jane Hutt, velška ministrica financija i javnih poslova, objašnjava Panoramom koliko su fondovi EU-a važni za održivost i uspješnost velškog gospodarstva.

► Kakav je napredak postignut nakon što je Wales pokrenuo program za razdoblje od 2014. do 2020.?

Wales je prvi u Velikoj Britaniji te jedan od prvih u EU-u čije je programe strukturnih fondova za razdoblje od 2014. do 2020. odobrila Europska komisija, što je omogućeno uskom suradnjom velške vlade te gospodarskih i socijalnih partnera na razini Walesa, Velike Britanije i EU-a.

Da bi se osigurao daljnji protok ulaganja u velško gospodarstvo, pobrinula sam se da predaja programa financiranja EU-a bude pravovremena. Postigli smo zavidan napredak uloživši oko 400 milijuna britanskih funti – jedne petine ukupnih dodijeljenih financijskih sredstava EU-a – u javne, privatne i volonterske tvrtke i ustanove diljem Walesa, čime je iznos ukupnih ulaganja dosegao 880 milijuna britanskih funti.

Podizanje Walesa na razinu inovativne, svjetski konkurentne zemlje temelj je agende vlade Walesa za poticanje prosperiteta, stoga sam oduševljena što se naša prva objava financiranja odnosi na 20 milijuna britanskih funti iz Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF-a) pomoću kojih je

izgrađen novi Inovacijski i poduzetnički centar sveučilišta u Aberystwythu u središnjem Walesu. Centar najviše klase u vrijednosti od 35 milijuna britanskih funti omogućit će suradnju istraživača i industrijskih radnika, čime će originalne ideje poticanja razvoja biogospodarstva rezultirati komercijalnim uspjehom na svjetskoj razini.

Još jedno važno ulaganje iz fondova EU-a obuhvaća sustav energije mora u sjevernom Walesu. Uz potporu ERDF-a u iznosu od 10 milijuna britanskih funti, Minesto će osmisлити, proizvesti i testirati uređaj male brzine pod nazivom „Deep Green”, koji bi pomoću plimnih i oceanskih struja trebao proizvoditi električnu energiju za tisuće domova. Drugi najveći plimni raspon u svijetu čini Wales izvrsnim kandidatom da postane predvodnikom na području energije mora, koje je prepuno inovacija, te da cilja na budućnost s niskim udjelom ugljika. Ulaganjem EU-a postavljeni su i temelji za privlačenje unutarnjih ulaganja švedske tvrtke, čije će sjedište za Veliku Britaniju i Sjevernu Irsku biti upravo u Walesu.

To su samo neki od primjera važnosti europskih fondova, pomoću kojih mijenjamo naše gospodarstvo i povećavamo prosperitet svih stanovnika Walesa ulaganjem u poslovnu konkurentnost, istraživanja i inovacije, znanja i vještine, zapošljavanje, obnovljivu energiju, digitalnu i urbanu povezanost te mlade ljude.

Inovacijski kampus u Swanseaju smješten je u gradu Neath Port Talbot na posjedu tvrtke BP Transit veličine 26,3 hektara te je jedno od rijetkih svjetskih sveučilišta s izravnim pristupom plaži te vlastitom šetnicom uz obalu mora. Uz pomoć financijske potpore ERDF-a i drugih tijela, sveučilište namjerava postati jednim od najboljih središta istraživanja i inovacija.

► Koju su ulogu u razvoju Walesa dosad imala partnerstva?

Partnerstvo je očigledno ključno za dobivanje financijskih sredstava od EU-a u Walesu, stoga surađujemo s našim partnerima da bi učinak naših ulaganja bio što veći. To postižemo njihovim usklađivanjem s postojećim i novim prilikama za razvoj u ključnim područjima i sektorima, uključujući regije gradova i poduzetničke zone.

Taj je pristup zapravo bio katalizator za jedan od vodećih europskih projekata gospodarstva utemeljenog na znanju – Znanstveni i inovacijski kampus sveučilišta u Swanseaju u vrijednosti od 450 milijuna britanskih funti. Uz potporu ERDF-a, Europske investicijske banke, vlade Walesa i drugih javnih i privatnih ulaganja, kampus je u rujnu 2015. otvorio vrata tisućama studenata, istraživača i tvrtki.

Tijekom faze izgradnje otvoreno je više od 1 000 radnih mjesta, što je na lokalnom području stvorilo prilike za stjecanje

znanja i vještina te uspostavu opskrbnih lanaca. Kampus će se i dalje razvijati na temelju dinamičkog istraživačkog okruženja te će ostati izvanrednim primjerom utjecaja fondova EU-a na regiju, što je mišljenje koje se moglo čuti i u Europskom parlamentu prilikom predstavljanja projekta.

► Koje je Wales imao koristi od suradnje s drugim regijama EU-a?

Strukturni fondovi EU-a imali su ključan utjecaj na našu regiju, no porast sudjelovanja tvrtki iz Walesa u programima koje financira EU, kao što su primjerice Obzor 2020. ili programi europske teritorijalne suradnje, također su važni za jačanje politike vlade Walesa koja se odnosi na suradnju s drugim regijama EU-a te međunarodnu promociju Walesa. Ti nam fondovi omogućuju da rješenja gospodarskih, socijalnih i ekoloških problema tražimo izvan granica naše države te da dijelimo i dodatno upotpunjujemo naše znanje.

Na konferenciji europske teritorijalne suradnje Walesa održanoj u listopadu u Bruxellesu, kojoj su nazočili predstavnici i dionici iz Irske, Poljske, Francuske, Španjolske, Njemačke, Italije, Belgije, Finske i Velike Britanije, predstavila sam plan još veće uključenosti Walesa u te programe, kao i proširenja zajedničkog rada s našim partnerima u EU-u.

Rezultati Walesa u sklopu programa istraživanja i inovacija Obzor 2020., koji obuhvaća jaku konkurenciju, dosad su bili ohrabrujući: tvrtke u Walesu već su dobile potporu u iznosu od 25 milijuna britanskih funti za razvoj gospodarstva utemeljenog na znanju. Microsemi Corporation, multinacionalna kompanija sa sjedištem u južnom Walesu, koja nudi rješenja na području poluvodiča, uspješno je privukla ulaganje u vrijednosti od 320 000 britanskih funti kao potporu projektu MEDILIGHT s ciljem razvoja medicinskog uređaja za poboljšanje profesionalne njege rana, koji je vrijedan 2,5 milijuna britanskih funti.

U studenom je u Walesu, točnije u Cardiffu, održana konferencija IQNet. Predstavnici nekolicine upravljačkih tijela EU-a sastali su se da bi raspravljali o „pojednostavnjenju”, ključnom principu koji zagovara Komisija, a koji bi morao rezultirati opipljivim koristima za tvrtke i ustanove koje pristupaju projektima EU-a i koje na njima rade.

Fondovi EU-a pomažu nam u postizanju naših ciljeva. Uvjeren sam da će ti fondovi pridonijeti stvaranju trajne baštine za ljude, tvrtke i zajednice diljem Walesa, kao i prosperitetnije i inkluzivnije društvo za cijelo stanovništvo.

► SAZNAJTE VIŠE

www.gov.wales/eu-funding

ILI NAS PRATITE NA @wefowales

► ERRIN – PROMICANJE REGIJA U EUROPSKIM ISTRAŽIVANJIMA I INOVACIJAMA

Mreža europskih regija za istraživanja i inovacije (ERRIN) pojačava regionalnu suradnju na istraživanjima te testira praktične aspekte pametne specijalizacije kroz metodu „put učenja“ u suradnji s 10 regija članica. ERRIN time potiče otvorenu i brzu razmjenu znanja i najboljih praksi, čime se povećava utjecaj regionalnih projekata.

ERRIN je platforma regionalnih dionika sa sjedištem u Bruxellesu, čiji je cilj poticanje istraživanja i inovacija u europskim regijama putem 14 radnih skupina.

Osnovana 2001, mreža ERRIN danas broji više od 120 članica iz 23 države. Razmjena znanja među članicama ključan je način poboljšanja regionalne konkurentnosti, s koncentracijom na zajedničko djelovanje i partnerstvo na projektima s ciljem jačanja regionalnih istraživanja i poticanja razvoja projekata.

Na temelju tih aktivnosti ERRIN želi pridonijeti implementaciji europskog pravilnika za istraživanja i inovacije te naglasiti ulogu koju strategije pametne specijalizacije imaju u razvoju sinergija europskih strukturnih i investicijskih fondova te financiranja istraživanja u EU-u da bi se poboljšala regionalna kompetitivnost.

„Naš je cilj poduprijeti razvoj učinkovitih ekosustava istraživanja i inovacija u regijama EU-a te potaknuti regionalnu suradnju“, rekao nam je **Richard Tuffs**, direktor ERRIN-a.

„Inovacije u ovom trenutku smatramo pokretačkom silom gospodarskog razvoja. Regije moraju postati „zgušnjavije“ iznutra te raditi na boljoj suradnji izvan svojih granica. Važno je smanjiti nesrazmjer mogućnosti osmišljavanja inovacija i unutar i između regija. Europi su potrebne sve dostupne inovacije“, nastavio je Tuffs.

„Predstavnicima regija svjesni su istraživačkog i inovacijskog okruženja unutar regije te su najkompetentniji za razvoj

regionalnih inovacija i strategija pametne specijalizacije koje omogućuju prepoznavanje i poticanje konkurentskih prednosti.“

► RICHARD TUFFS – DIREKTOR ERRIN-A

Pametna specijalizacija

Radna skupina za pametnu specijalizaciju mreže ERRIN istražila je analitičke temelje koncepta pametne specijalizacije te objavila najbolje prakse za njezinu implementaciju.

Regionalne inovacijske strategije za pametnu specijalizaciju (RIS3) postale su preduvjet razvoja operativnih programa u okviru europskih strukturnih i investicijskih fondova. Pametna specijalizacija ključan je element kohezijske politike EU-a za razdoblje od 2014. do 2020. jer utječe na potrošnju te pristupanje poticanju istraživačkih i inovacijskih aktivnosti.

Put učenja

Da bi se potaknula suradnja na istraživanjima i osmišljavanju inovacija, mreža ERRIN uključena je u europski istraživački projekt „SmartSpec“, koji obuhvaća „put učenja“ kojim se olakšava razumijevanje koncepta pametne specijalizacije i u sklopu kojeg se teorija povezuje s praksom.

Projektom je obuhvaćeno 10 zemalja članica ERRIN-a, koje organiziraju radionice na kojima razmjenjuju strategije pametne specijalizacije te raspravljaju o njezinim specifičnim aspektima, kao što su upravljački problemi i razvoj klastera.

„Put učenja vrlo je opsežan i koristan alat za učenje o problemima, preprekama i dobrim praksama, kao i za njihovo međusobno dijeljenje“, objašnjava Tuffs. „Taj proces olakšava razumijevanje te potiče razmjenu iskustava i praksi među regijama, posebice među predstavnicima uključenima u razvoj strategija pametne specijalizacije“, nadodaje Tuffs.

Osim navedenog, sastanci u 10 regija mogu partnerima poslužiti kao zajednička platforma udruživanja s ciljem pripremanja novih ideja za suradnju u sklopu strategije RIS3, prepoznavanje sinergija, prepreka procesu implementacije te novim izazovima prilikom daljnje suradnje na projektima.

Kreativni klasteri i pametna specijalizacija

Jedan put učenja održao se u Materi, središtu svjetske baštine UNESCO-a koje se nalazi u regiji Basilicata u Italiji. Tema dvodnevno sastanka bila je uloga kreativnih klastera u strategijama pametne specijalizacije.

Predstavnicima 10 regija u početnoj se raspravi i razmjeni ideja pridružilo dvoje akademika (profesor **Kevin Morgan** sa sveučilišta u Cardiffu u Velikoj Britaniji te profesorica **Fiorenza Belussi** sa sveučilišta u Padovi u Italiji). Drugog su se dana sastali predstavnici Matere, uključujući donositelje odluka, poduzetnike i socijalne aktiviste, koji su raspravljali o tome na koji način grad iskorištava svoju jedinstvenu baštinu pri stvaranju prilika za gospodarski razvoj.

„Još jedan od ciljeva puta učenja prepoznavanje je teoretskih temelja koncepta pametne specijalizacije u različitim regionalnim okruženjima, kao i poboljšanje našeg shvaćanja prednosti i mana takvog pristupa“, objašnjava Tuffs.

„Povratne informacije pojedinih regija ojačat će analitičke temelje koncepta pametne specijalizacije te pridonijeti metodološkim smjernicama u praksi, što će donositeljima odluka pružiti pristup važnim strateškim informacijama“, nastavio je Tuffs.

Ključan utjecaj na istraživanje i inovacije

Regije mogu i moraju imati presudan utjecaj na razvoj i implementaciju programa EU-a Obzor 2020., naglašava Tuffs.

► Neki od predstavnika partnerskih regija projekta PLACES u Bruxellesu: (S LIJEVA NA DESNO) Zoltan Balogh, Claire Robertson, Henriette Hansen, Martina Hilger, Richard Tuffs i Anett Ruszanov.

► Tajništvo ERRIN-a: (S LIJEVA NA DESNO) Richard Tuffs, Anett Ruszanov, Ryan Titey i Andrea Lagundzija.

„Predstavnicima regija svjesni su istraživačkog i inovacijskog okruženja unutar regije te su najkompetentniji za razvoj regionalnih inovacija i strategija pametne specijalizacije koje omogućuju prepoznavanje i poticanje konkurentskih prednosti“, dodaje. „Kada osmisle strategije pametne specijalizacije za vlastitu regiju, moraju inzistirati na aktivnom povezivanju s drugim regijama diljem Europe, pa i šire, radi razmjene znanja, uspostave partnerstva te iskorištavanja trgovinskih prilika.“

Regije svoje konkurentne prednosti mogu prepoznati putem strategija pametne specijalizacije utemeljenih na načelu odozdo prema gore. Da bi se osigurao maksimalan učinak, europska se ulaganja zatim biraju prema tim prioritetima.

► SAZNAJTE VIŠE
www.errin.eu

▶ INTERREG NA 25

PROSLAVE I EUROBAROMETAR OZNAČAVAJU PREKRETNICU

Nakon 25 godina prekogranične suradnje, na graničnim područjima još uvijek ima neiskorištenog gospodarskog potencijala zbog nedostatka povjerenja te, u nekim slučajevima, loših odnosa među susjednim državama. Da bi buduća ulaganja bila što učinkovitija, Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku provela je prvi eurobarometar kojim su ispitani stavovi građana koji žive u pograničnim područjima.

Trećina građana EU-a živi u pograničnim područjima, stoga suradnja dviju susjednih regija ili država često ima izravnog ili posrednog utjecaja na njihove živote. Cilj europske teritorijalne suradnje (programa Interreg) rješavanje je svih problema s kojima se ti građani suočavaju.

Želja je Europske komisije da se na temelju spomenutog barometra, kojim se ispituju pogledi i stavovi stanovništva koje živi unutar granica EU-a, pristupi rješavanju problema na koje ti ljudi nailaze. Prepoznavanje i mapiranje tih stavova može pridonijeti poboljšanju usmjerenja projekata i ulaganju EU-a. Rezultati su općenito bili pozitivni, no prepoznati su i neki negativni trendovi kojima je potrebno stati na kraj putem programa i aktivnosti upravljačkih tijela.

Dvije trećine pograničnog stanovništva nije upoznato s programom Interreg

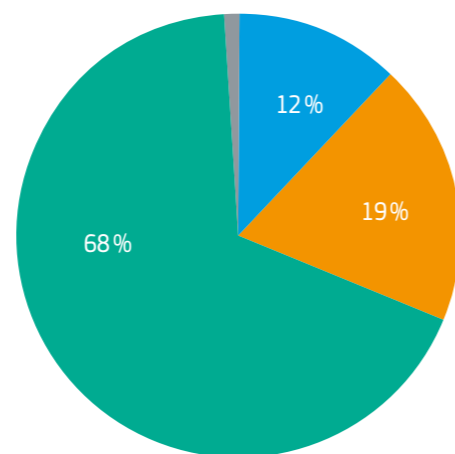
Općenito govoreći, 34% ispitanika generalno je svjesno ulaganja EU-a, a 75% upoznato je s učincima koje fondovi EU-a imaju na porezne obveznike.

No posebno je važno razmotriti činjenicu da većina (68%) pograničnog stanovništva nije upoznata s aktivnostima prekogranične suradnje koje financira EU, a koje se odnose na njihovu regiju. Samo 12% zna što su one zapravo, a oko 19% čulo je za njih, ali nije sigurno što predstavljaju.

OSVIJEŠTENOST O PREKOGRANIČNIM AKTIVNOSTIMA

PITANJE

Jeste li u regiji u kojoj živite čuli za aktivnosti prekogranične suradnje koje financira EU?

- Da, i možete ih navesti
- Da, ali ih ne možete sa sigurnošću navesti
- Ne
- Ne znate

Izvor: Eurobarometer

Razvoj utemeljen na postojećem povjerenju

Postoje čvrsti temelji na kojima se može izgraditi bolja prekogranična suradnja jer Europljani uglavnom vjeruju jedni drugima. Oko 61% ispitanika slaže se s tvrdnjom da se može vjerovati većini ljudi – ispitanici iz skandinavskih država općenito najviše vjeruju svojim susjedima s druge strane granice.

Male su razlike u tome koliko se ispitanici osjećaju sigurno ako im je građanin zemlje partnera susjed (59% osjeća se u potpunosti sigurno), kolega na poslu ili član obitelji (oboje 58%). No osjećaju se manje sigurnima ako im je građanin druge zemlje članice nadređeni (49%).

Oko 55% ispitanika tvrdi da život na granici s državom partnerom nema nikakvog utjecaja na njih, 37% njih to smatra prilikom, a 4% preprekom.

Rješavanje problema, uklanjanje prepreka

Zašto je teško uspostaviti prekograničnu suradnju? Ispitanici su dali jasne indikacije. Za početak, svjesni su da je uspostava prekogranične suradnje zahtjevan zadatak: 81% ispitanika prepoznaje problem u barem jednom pitanju koje se veže uz prekograničnu suradnju.

Najviše ispitanika navelo je da su jezične razlike prepreka suradnji između njihove države i države partnera (57%). Ispitanici u programima koji obuhvaćaju Njemačku i Poljsku te Njemačku i Češku najčešće izjavljuju da jezične poteškoće predstavljaju problem (oko 80%). Više od 4 od 10 ispitanika problemom smatra društvene i ekonomske ili pravne ili administrativne razlike, dok 3 od 10 smatra da poteškoće stvaraju kulturne razlike ili problemi s pristupačnošću. Kulturne razlike najčešće su spominjani problem na području uz granicu između Njemačke i Poljske. Pristupačnost je češće spomenuta kao velik problem u zapadnoj Europi nego u istočnoj.

Ponavljanje pokušaja uspostave komunikacije

Prikupljeni podaci dovoljno su detaljni i bit će od pomoći u daljnjem radu. Moguće ih je filtrirati prema zemljama članicama i programima te prema spolu, dobi, obrazovanju ili zanimanju.

Voditelji programa te podatke moraju smatrati ključnima pri sastavljanju komunikacijskih strategija za programe suradnje za razdoblje od 2014. do 2020. Opća uprava za regionalnu i urbanu politiku već usko surađuje s voditeljima programa da bi podaci prikupljeni u sklopu zadatka postali temeljem daljnjeg razvoja.

Komisija će redovno provoditi anketu da bi se prepoznali nadolazeći trendovi te da bi se u skladu s njima prilagodile politike.

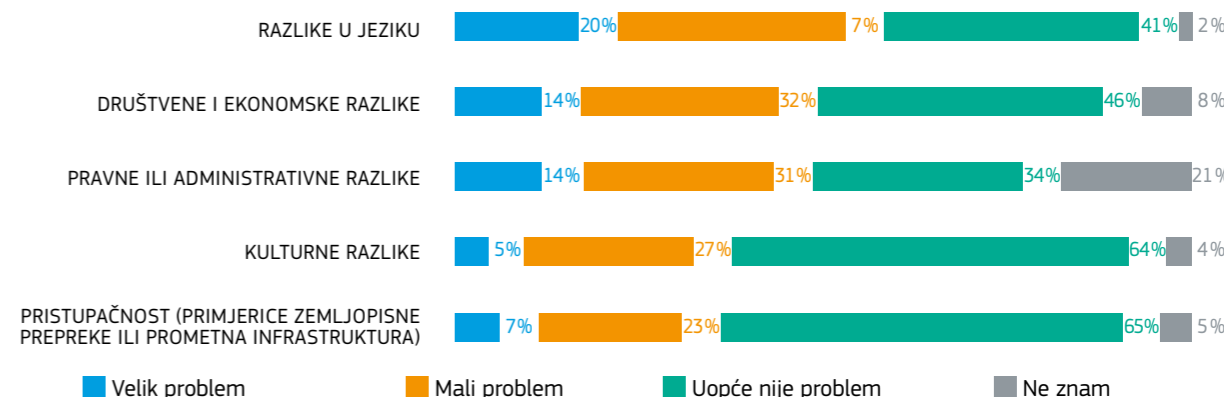
Priče s proslava obljetnice programa Interreg

Interreg je 15. i 16. rujna proslavio svoju 25. godišnjicu u Belvalu u Luksemburgu, uz konferenciju koja je zajednički organizirana s predsjedništvom EU-a Luksemburga te programom Interact. Svečanost je bila važan trenutak za prisjećanje prošlosti, ali i osvrtnje na budućnost programa Interreg. Mnoge komunikacijske aktivnosti osmišljene su upravo za taj događaj, na kojem su ujedno predstavljene i rezultati eurobarometra o prekograničnoj suradnji u EU-u.

OPAŽENE PREPREKE

PITANJE

Kada razmišljate o suradnji između države [NAŠA ZEMLJA] i države [ZEMLJA IZ PROGRAMA], u kojoj mjeri stavke navedene u nastavku smatrate problemom?

Izvor: Eurobarometer

► Zamjenik generalnog direktora za regionalnu i urbanu politiku Europske komisije Nicholas Martyn u listopadu je obilježio 25 godina Interreg fondova zajedno s Mervyn Watley (s desne strane), predstavnicom Znanstvenog parka Sjeverne Irske.

KOMUNIKACIJSKE AKTIVNOSTI TIJEKOM PROSLAVE 25. GODIŠNJICE OBUHVAĆALE SU

► Od točke „Drawnalism”, kojom je „ispričana priča” o događaju...

Komunikacijske aktivnosti tijekom proslave 25. godišnjice obuhvaćale su: od točke „Drawnalism”, kojom je „ispričana priča” o događaju, do „Slam Competition” između Interreg projekata; od animiranog filma „Borders, not barriers” do dokumentarnog TV filma „Le Dessous des Cartes”.

Istovremeno se održavao i program prezentacija višeg menadžmenta. Tim je programom obuhvaćen posjet pograničnim regijama s ciljem promocije javnih konzultacija na temu „Prevladavanje prepreka u pograničnim regijama”, koje su bile otvorene od 21. rujna do 21. prosinca 2015.

Generalni direktor **Walter Deffaa** održao je završni govor u kojem je naveo središnji osjećaj svih događaja: „Interreg je 25-godišnji mladić koji izazovu odraslog života pristupa s nanovo pronađenim entuzijazmom!”

► SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/conferences/interreg25/

► ... do „Slam Competition” između Interreg projekata.

► VAŠIM RIJEČIMA

STAJALIŠTA DIONIKA O KOHEZIJSKOJ POLITICI ZA RAZDOBLJE OD 2014. DO 2020.

Panorama
pozdravlja vaš
doprinos!

„Vašim riječima” rubrika je *Panorame* u kojoj dionici na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini iznose svoja stajališta o reformiranoj kohezijskoj politici te ukratko iznose svoje planove za razdoblje 2014. – 2020.

Panorama pozdravlja vaše doprinose na vašem jeziku, koje možemo objaviti u budućim izdanjima. Obratite nam se da biste se informirali o rokovima i smjernicama za svoj prilog.

► regio-panorama@ec.europa.eu

► POLJSKA

► RAZVOJ INTEGRIRANOG I ODRŽIVOG METROPOLITANSKOG PODRUČJA

Implementacija integriranih teritorijalnih ulaganja (ITI-ja) stvaranjem metropolitanskog područja Łódź (ŁMA) jedan od najvećih i najvažnijih elemenata regionalnog operativnog programa za razdoblje od 2014. do 2020. za regiju Łódzkie, kojim koordinira uprava grada Łódź. Akcijski plan osmišljen u suradnji s ERDF-om pod nazivom „Strategija razvoja metropolitanskog područja Łódź 2020+” omogućit će postizanje strateških ciljeva programa Europa 2020. na održiviji i učinkovitiji način.

Područje od 2499 km², koje obuhvaća ŁMA dom je 1,1 milijuna stanovnika te stvara otprilike 50% regionalnog BDP-a. Udruga metropolitanskog područja Łódź koja koordinira provođenje strategije te djeluje kao poveznica s ITI-jem

obuhvaća 31 jedinicu lokalne samouprave raspodijeljene na pet okruga, a cilj joj je potaknuti suradnju i integraciju gradskih lokalnih uprava.

Akcije poduzete u sklopu ITI-ja sufinancirat će EU putem regionalnog operativnog programa za razdoblje od 2014. do 2020. za regiju Łódzkie u ukupnom iznosu od 226 milijuna eura. Osnovni ciljevi za ŁMA određeni su u srpnju 2014. te služe kao općenita strategija za metropolitansko područje i operativna strategija za integrirana teritorijalna ulaganja.

Ti ciljevi obuhvaćaju obnovu zapuštenih područja da bi se stvorilo sigurnije i ugodnije okruženje kojim se potiče društvena uključenost, a i gospodarske aktivnosti, razvoj integriranog i održivog metropolitanskog sustava prijevoza, razvoj gospodarstva s niskim udjelom ugljika koje učinkovito koristi resurse s ciljem zaštite okoliša, razvoj ljudskih resursa i društvenog kapitala, izgradnja snažnijeg informacijskog društva te jačanje funkcija metropolitanskog područja i osiguranje njegove kohezije.

Udruga će podržati aktivnosti kojima će se osigurati učinkovito upravljanje metropolitanskim područjem Łódź te će poticati razmjenu ideja i iskustava između općina i država. Uz sve navedeno, potiču se i podržavaju akademska istraživanja na temu funkcioniranja metropolitanskog područja Łódź te njegova daljnji razvoj.

MAREK CIEŚLAK – Potpredsjednik Udruge metropolitanskog područja Łódź

DANSKA

LOKALNIM PRISTUPOM KOHEZIJSKOJ POLITICI MOGUĆE JE PREVLA DATI DRUŠTVENO-EKONOMSKE PREPREKE

Činjenicu da sam profesionalni dio stvaranja partnerstva i postizanja konsenzusa u tako važnom području kao što je kohezijska politika smatram privilegijom. U potpunosti me možete smatrati iskrenom pristalicom kohezijske politike.

Nakon 16 – 17 godina na čelu upravljačkog tijela za ERDF te – od 2004. – za ESF u Danskoj, za moju je podršku potrebno zadovoljiti niz preduvjeta: kohezijska politika mora i dalje biti usredotočena na rast i razvoj. Kohezijska politika se stoga mora odnositi na jasne strateške odabire, a istovremeno i na inicijative koje se temelje na rezultatima. Ujedno mora biti i lokalno orijentirana, s time da se prioritet daje opipljivim inicijativama koje se najprije pokreću.

Kohezijska politika za mene ima smisla ako se temelji na stvarnim društveno-ekonomskim problemima određenog mjesta i na stvarnoj mogućnosti razvoja. To znači i da, primjerice, nije dovoljno da jednostavno kompenzira geografske karakteristike, već se mora temeljiti na konkretnom potencijalu područja. Ta politika nije zamjena ni za neadekvatno ni loše upravljanje. Kohezijska politika ne smije poticati a kulturu subvencioniranja na državnoj, regionalnoj ni lokalnoj razini.

Najjači zagovaratelji kohezijske politike donose teške odluke i odabire, izvršavaju ih i čekaju na povratni udar u smislu postavljenih ciljeva i kritičnih pretpostavki, kvalificiranosti za zajedničko financiranje te rizika ulaganja.

Dopustite mi stoga da udarim po tim kompetentnim osobama koje se uključene u implementaciju politike. Godinama već primjećujem da je retorika oko kohezijske politike koja se odnosi na strukturne fondove i njihov pravni okvir postala poprilično generična. Općeniti govori bez imalo konkretnosti, često prućeni samodopadnim tonom, koji govore o rezultatima, fleksibilnosti, olakšavanju administrativnih tereta, pojednostavnjenju, upravljanju, partnerstvima ili specijalizaciji mogu se jednostavno izrecitirati, ali ne odgovaraju ni na jedno pitanje.

Ima li smisla poticati potražnju za fleksibilnošću, a da se pritom ne preuzme odgovornost za ono što to zapravo znači; ako potražnja u stvarnosti znači slabije upravljanje ili „lak novac“? Ima li smisla poticati funkcije upravljanja i potražnju za pojednostavnjenjem, a da pritom nitko nije svjestan da bi time mogli naškoditi čvrstom upravljanju javnim fondovima kao što su strukturni fondovi? Nadam se da ćete se složiti da to nije slučaj. Moja je želja da se od samog početka rad na potrebnim idejama, skicama i pravilima na području kohezijske politike i strukturnih fondova temelji na stručnosti i iskustvu onih koji takve stvari znaju implementirati. Skromna sam mišljenja da bi pogled na dansko iskustvo s državnim inicijativom za olakšanje administrativnih tereta u svim područjima politike mogao biti izvorom inspiracije.

Hvala Panorami na tome što i moje osobno mišljenje postaje dijelom rasprave. Nije ni potrebno spominjati da je ovo u potpunosti napisano bez predrasuda prema danskom pristupu i funkcijama u raznim forumima EU-a.

PREBEN GREGERSEN – voditelj upravljačkog tijela strukturnih fondova EU-a, direktor regionalne politike, istaknuta danska poslovna ličnost

ČEŠKA

ULAGANJE U KLJUČNU INFRASTRUKTURU DILJEM REGIJE

Moram priopćiti da smo s obzirom na lokaciju i gospodarsku situaciju naše regije dobili vrijedna iskustva iz gotovo svih aspekata kohezijske politike EU-a. Regija Pilsen koja se nalazi u zapadnom dijelu Češke graniči s Bavarskom u Njemačkoj, pa smo se zato fokusirali na implementaciju projekata kojima bismo mogli poboljšati našu prekograničnu suradnju.

IVO GRÜNER – potpredsjednik regionalnog razvoja regije Pilsen

Autocesta D5, koja se proteže od regije Pilsen do Njemačke, željeznički koridor koji povezuje Prag i Nürnberg te novi put koji bi povezivao Pilsen i München dio su mreže TEN-T, koju podržavaju programi kohezijskih fondova EU-a. Grad Pilsen, koji je glavni grad regije, četvrti je najveći češki grad, s gotovo 200000 stanovnika, a ostatak regije većinom je ruralan. Zbog toga se želimo usredotočiti na projekte urbanog razvoja te

na poticanje konkurentnosti u Pilsenu i šire. Imajući na umu načela solidarnosti prema slabije razvijenim regijama, osmislili smo projekte za izgradnju osnovne infrastrukture, primjerice cesta te sustava opskrbe vodom i obrade otpadnih voda.

Od 2007. uloženo je ukupno 1,15 milijardi eura iz strukturnih i kohezijskih fondova. Bez te financijske potpore naša bi regija bila u zaostatku – razvoj bi bio mnogo sporiji i zasigurno ne bismo u bliskoj budućnosti dosegli granicu od 75% prosječnog BDP-a EU-a. Da bismo održali pozitivan rast, nastaviti ćemo s radom koji obavljamo od 2007. U odnosu na prethodno programsko razdoblje jasno je vidljiv pomak prema sofisticiranijim projektima u širem spektru područja, primjerice istraživanje i razvoj, obrazovanje, obnovljiva energija i konkurentnost.

Drago mi je da reformirana kohezijska politika slična onoj u prethodnim programskim razdobljima, a u isto vrijeme obuhvaća neke nove alate kao što su integrirana teritorijalna ulaganja i lokalni razvoj kojim upravlja zajednica, koji zasigurno usmjeravaju strukturne operacije u pravom smjeru. S druge strane, potrebna je i određena promjena strategija prepoznavanja dionika – što se može pokazati zahtjevnim za zemlje članice kao što je Češka, u kojem je uobičajena primjena sektorskog pristupa pri osmišljavanju i implementaciji projekata. Izrazito mi je drago što su novi programi kohezijske politike sada mnogo jednostavniji. Također mi je drago što je taj predmet u vrhu agende povjerenice Crețu, a mi smo snažna podrška njezinim nastojanjima da birokratski postupci u sklopu projekata postanu jednostavniji.

IVO GRÜNER – potpredsjednik regionalnog razvoja regije Pilsen

FINSKA

RAZVOJ GOSPODARSTVA S NISKIM UDJELOM UGLJIKA UZ POTICANJE ZAPOŠLJAVANJA

Cilj regionalnih i strukturnih politika Europske unije povećanje je gospodarske i socijalne kohezije zemalja članica te smanjenje međuregionalnih razlika u razvoju. U Finskoj se podrška Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF-a) koristi za povećanje konkurentnosti malih i srednjih tvrtki, poticanje proizvodnje

i korištenja novih informacijskih tehnologija i znanja te za razvoj gospodarstva s malim udjelom ugljika. Podrška Europskog socijalnog fonda (ESF-a) koristi se za poticanje zaposlenosti i funkcionalnog radnog mjesta, unaprjeđenje znanja i vještina te osiguranje društvene uključenosti grupa u najnepovoljnijem položaju.

Naziv je finskog operativnog programa „Održivi razvoj i zaposlenje od 2014. do 2020“. Program strukturnih fondova obuhvaća 5 prioritarnih osi i 13 konkretnih ciljeva, a svaki projekt mora ispuniti barem jedan od tih ciljeva. Finskoj je programom strukturnih fondova EU-a za razdoblje od 2014. do 2020. dodijeljeno gotovo 1,3 milijarde eura. Uz državno sufinanciranje (50%), ukupno je za javno financiranje dostupno oko 2,6 milijardi eura.

Program strukturnih fondova u Finskoj obuhvaća pet područja politike, koja služe poticanju konkurentnosti malih i srednjih tvrtki te zaposlenja. Poticanje gospodarstva s niskim udjelom ugljika sveprisutna je ideja. Programom strukturnih fondova ostvaruju se ciljevi programa Europa 2020. Glavni ciljevi programa obuhvaćaju: stvaranje novih tvrtki, poticanje rasta i međunarodnog proboja malih i srednjih tvrtki, poticanje inovacija i poboljšanje znanja, širenje opsega korištenja obnovljive energije te povećanje energetske i materijalne učinkovitosti. Program je usmjeren i na zapošljavanje mladih te na pružanje podrške onima sa slabijim mogućnostima na tržištu rada. Glavni su ciljevi programa i nastojanja da se poboljša radna produktivnost i zadovoljstvo radnim mjestom te da se poboljšaju obrazovne usluge i spriječi diskriminacija. Program će biti implementiran u cijeloj Finskoj, osim u Ålandu.

Ključni tematski ciljevi ERDF-a obuhvaćaju poboljšanje konkurentnosti malih i srednjih tvrtki, stvaranje i korištenje novih informacijskih tehnologija i znanja te promociju gospodarstva s malim udjelom ugljika. Osim toga, ključni se tematski ciljevi ESF-a fokusiraju na zaposlenje i mobilnost radne snage, obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje, kao i na društvenu uključenost.

SAMULI RANTA – voditelj projekta, Sveučilište primijenjenih znanosti u Turkuu

NEKA SE VAŠ
GLAS ČUJE

regio-panorama@ec.europa.eu

► ISTRAŽIVANJE NA TEMU „GEOGRAFIJA POTROŠNJE”

FOKUS NA *EX POST* EVALUACIJU
FONDOVA EU-A

Istraživanje *Geografija potrošnje* dio je *ex post* evaluacije programa kohezijske politike za razdoblje od 2007. do 2013. U središtu su istraživanja **Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)** i **Kohezijski fond**.

Cilj istraživanja bilo je prikupljanje podataka o kumulativnim alokacijama na odobrene projekte te potrošnja u sklopu programa ERDF-a i CF-a na razini NUTS-3 regija EU-a za svih 28 zemalja članica. Istraživanjem je obrađena konvergencija, regionalna konkurentnost i zaposlenost (RCE) te ciljevi europske teritorijalne suradnje (ETC) za razdoblje od 2007. do 2013.

Podaci su prikupljeni uz pomoć mreže državnih stručnjaka te od upravljačkih tijela na razini NUTS-3 kad je to bilo moguće, a moguće ih je pregledavati prema 86 prioritarnih tema. U slučaju da podaci nisu bili dostupni, napravljene su procjene.

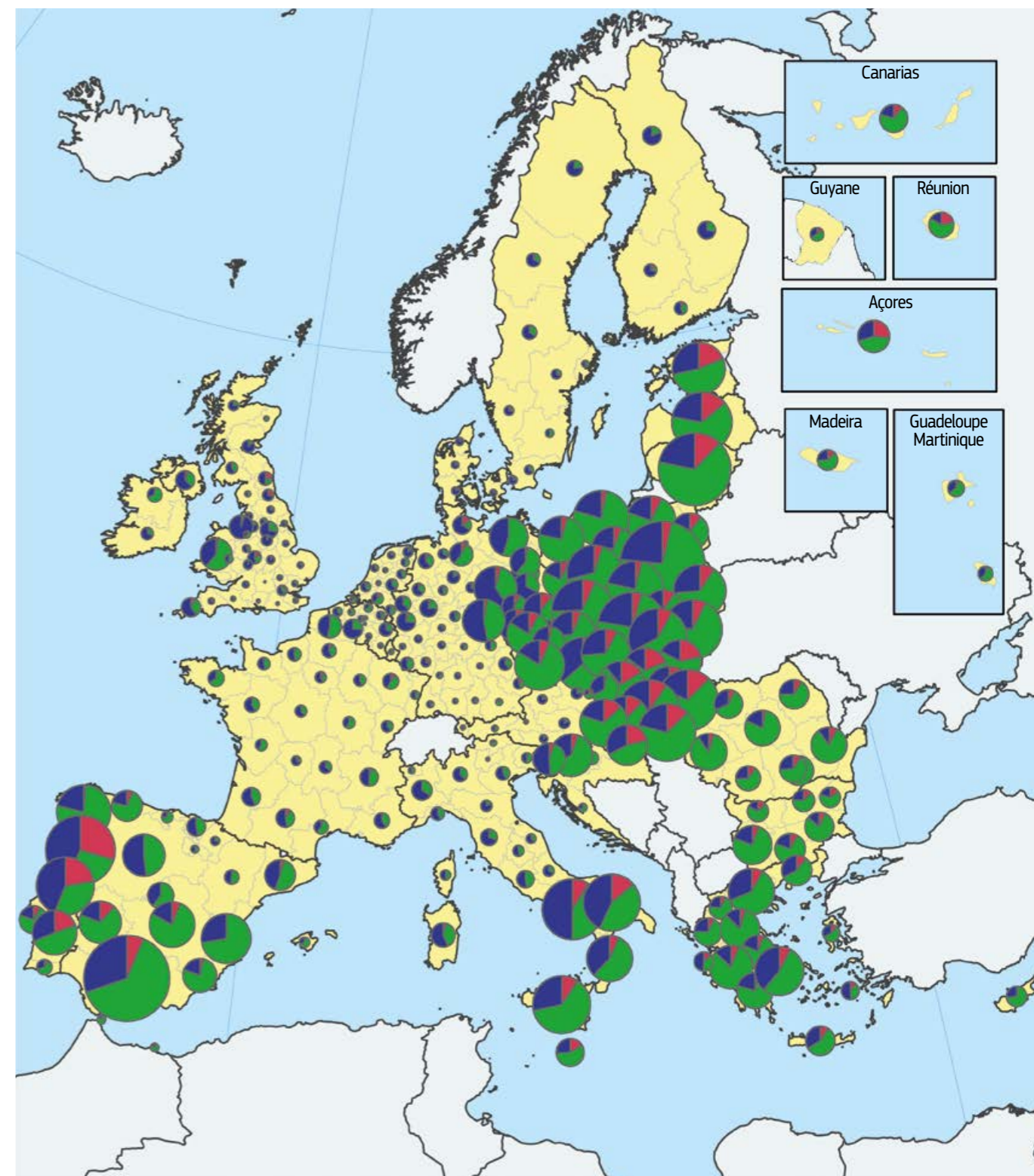
Prikupljeni i procijenjeni podaci pohranjeni su u dvije baze podataka (za razdoblje od 2007. do 2014. te za razdoblje od 2000. do 2014.) koje je lako koristiti, što znači da su ti podaci dostupni za upotrebu Komisiji, istraživačima i javnosti.

Istraživanjem su obuhvaćeni i podaci za programsko razdoblje od 2000. do 2006., stvoreni za prethodno istraživanje.

Ti će se podaci upotrijebiti za izradu dviju makroekonomskih evaluacija učinka kohezijske politike na, primjerice, BDP i zaposlenost. Podaci su lako dostupni istraživačkoj zajednici.

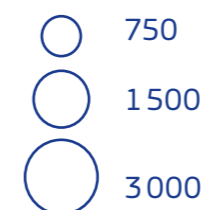
Da bi se pružili početni uvidi u regionalnu distribuciju alokacija i potrošnje ERDF-a i CF-a te trendova koji ih prate, rezultati su objavljeni u obliku karata.

► SAZNAJTE VIŠE
http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/policy/evaluations/ec/2007-2013/#1
POGLEDAJTE RADNI PAKET 13 –
GEOGRAFIJA POTROŠNJE

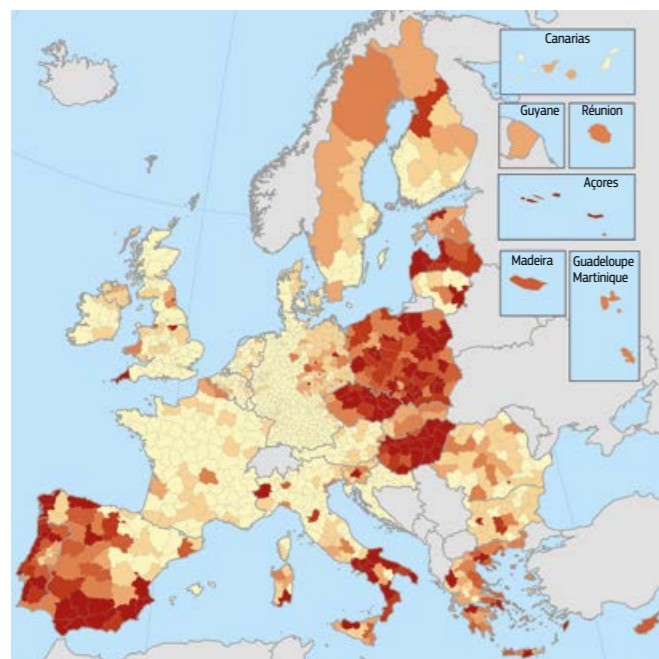

► POTROŠNJA PO SEKTORU

KUMULATIVNA POTROŠNJA
KOHEZIJSKIH FONDOVA
I FONDOVA ERDF-A ZA 2014.
Euro, mil., regije NUTS-2

Izvor: Europska komisija, Glavna uprava za regionalnu politiku /
Karte: wiiw, Ismeri Europa

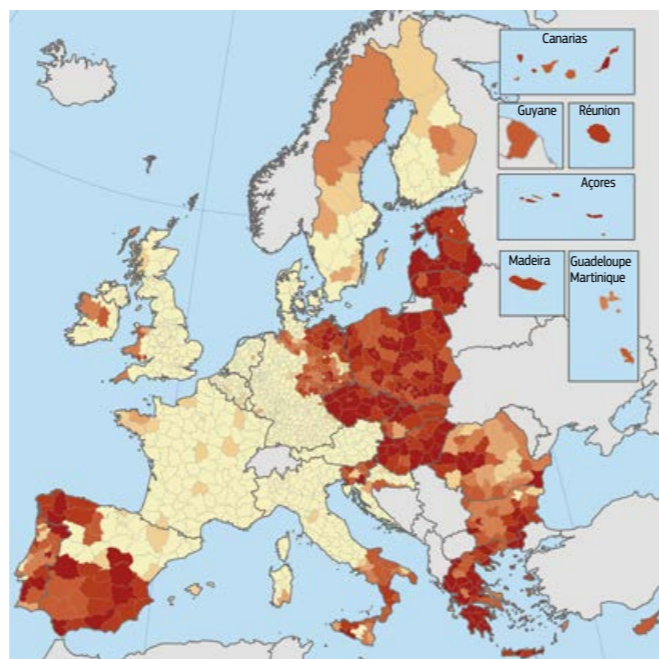

PODRŠKA TVRTKAMA
KUMULATIVNA POTROŠNJA KOHEZIJSKIH FONDOVA I FONDOVA ERDF-A ZA 2014.

Euro, mil., regije NUTS-3

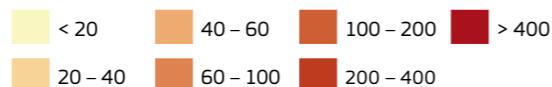

Izvor: Europska komisija, Glavna uprava za regionalnu politiku / Karte: wiiw, Ismeri Europa

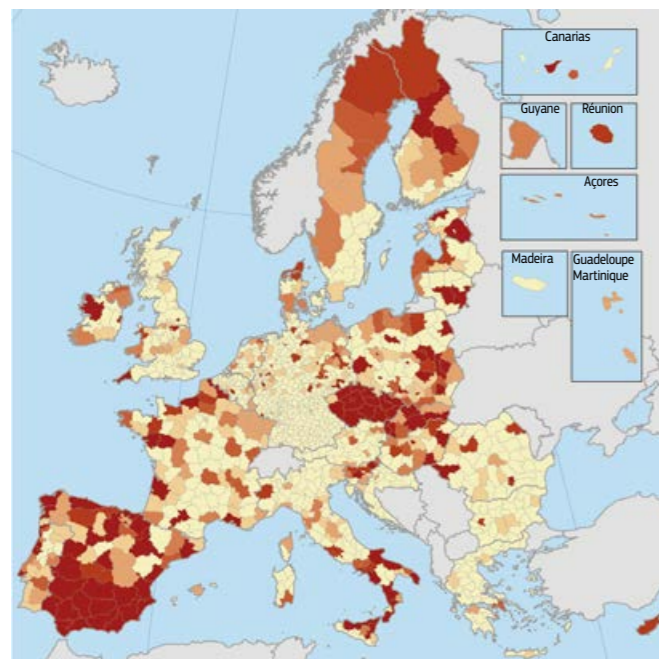

PRIJEVOZ
KUMULATIVNA POTROŠNJA KOHEZIJSKIH FONDOVA I FONDOVA ERDF-A ZA 2014.

Euro, mil., regije NUTS-3

Izvor: Europska komisija, Glavna uprava za regionalnu politiku / Karte: wiiw, Ismeri Europa

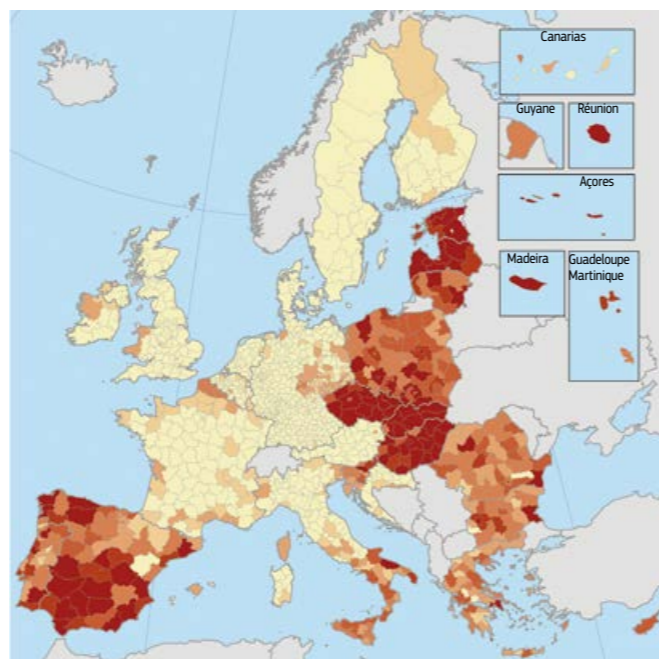

ISTRAŽIVANJE
KUMULATIVNA POTROŠNJA KOHEZIJSKIH FONDOVA I FONDOVA ERDF-A ZA 2014.

Euro, mil., regije NUTS-3

Izvor: Europska komisija, Glavna uprava za regionalnu politiku / Karte: wiiw, Ismeri Europa

ZAŠTITA OKOLIŠA
KUMULATIVNA POTROŠNJA KOHEZIJSKIH FONDOVA I FONDOVA ERDF-A ZA 2014.

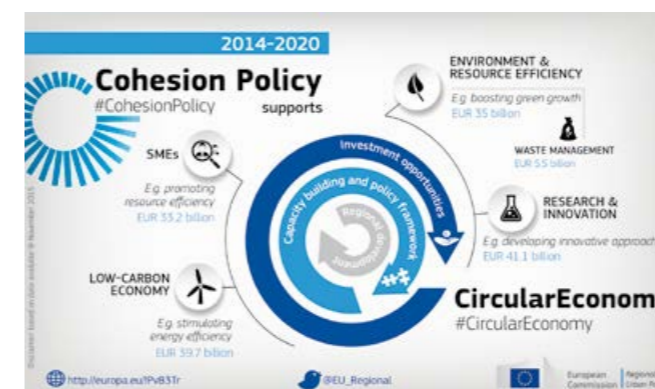
Euro, mil., regije NUTS-3

Izvor: Europska komisija, Glavna uprava za regionalnu politiku / Karte: wiiw, Ismeri Europa

NOVOSTI

[UKRATKO]

KOHEZIJSKA POLITIKA PRIDONOSI „KRUŽNOM GOSPODARSTVU“

Početak prosinca 2015. Komisija je predstavila novu, ambiciozniju strategiju pod nazivom „kružno gospodarstvo“, s ciljem transformacije Europe u konkurentnije gospodarstvo koje učinkovito koristi resurse, što se odnosi na velik broj gospodarskih sektora.

Ulaganje kohezijske politike u kružno gospodarstvo tijekom prethodna dva desetljeća bilo je znatno (više od 6 milijardi eura samo u razdoblju od 2007. do 2013.), poglavito na području zbrinjavanja otpada, podrške zemljama članicama pri zatvaranju odlagališta, ulaganja u spalionice gdje je to opravdano, a posebice u razvoju recikliranja i ponovnog korištenja. Usporedno s time, sve više i više regija počinje ulagati u napredne i inovativne programe simbioze, pristupe Cradle to Cradle ili ciljane projekte učinkovitog korištenja resursa za male i srednje tvrtke. Zbog reformirane politike te veće usredotočenosti (s obaveznim namjenskim fondovima) na inovacije te gospodarstva s malim udjelom ugljika u kojima se resursi učinkovito iskorištavaju, mnogi operativni programi za razdoblje od 2014. do 2020. obuhvaćaju velika ulaganja izravno povezana s kružnim gospodarstvom, bilo u obliku dizajna/eko-dizajna i koncepta proizvoda, bioekonomije, industrijske simbioze, novih poslovnih modela bilo energetske učinkovitosti.

SAZNAJTE VIŠE
http://ec.europa.eu/environment/circular-economy/index_en.htm

PROMICANJE JAVNE KOMUNIKACIJE

22. listopada tri su kampanje podizanja javne svijesti nagrađene na ovogodišnjoj konferenciji EuroPCom, koju je organizirao Odbor regija u suradnji s drugim institucijama EU-a, a na kojoj su se susreli komunikacijski stručnjaci lokalnih, regionalnih, državnih i europskih tijela s ciljem profesionalizacije komunikacije unutar javne uprave i EU-a.

Prvo mjesto na dodjeli nagrada Europske javne komunikacije pripalo je nizozemskoj kampanji podizanja javne svijesti „Kijkdagen – Europa om de hoek“, kojom je prikazano kako se sredstva iz fondova EU-a koriste u susjednim gradovima i regijama Nizozemske. Ovogodišnja je kampanja sadržavala videozapise koji su se odnosili na 12 projekata: po jedan za svaku nizozemsku regiju.

„Notre pays bouge, l'Europe s'engage“, francuska televizijska kampanja kojom je naglašena važnost financiranja iz fondova EU-a za pojedince i njihove tvrtke, osvojila je drugu nagradu. Francuski komesarijat za teritorijalnu ravnopravnost izradio je u suradnji s regionalnim partnerima 66 spotova duljine 30 sekundi koji su se na javnoj televiziji emitirali dulje od šest mjeseci. Treću je nagradu osvojila kampanja „Let's Create Together Bulgaria 2020“, koju je provelo bugarsko ministarstvo za upravljanje europskim fondovima. Organizirano je preko 600 događaja diljem države, kojima je prisustvovalo više od 50000 ljudi, s ciljem prikupljanja ideja o načinu iskorištavanja sredstava EU-a na lokalnoj razini tijekom sljedećih pet godina.

Informacije o pobjedničkim projektima, kao i poziv na dodjelu nagrada Europska javna komunikacija 2016., moguće je pronaći na web-mjestu EuroPCom-a.

SAZNAJTE VIŠE
<http://cor.europa.eu/hr/news/Pages/dutch-french-and-bulgarian-campaigns-receive-awards.aspx>

ITI OMOGUĆUJE LOKALIZACIJU ULAGANJA

Cilj novih smjernica Komisije pojašnjenje je korištenja integriranih teritorijalnih ulaganja prilikom implementacije strategije Europa 2020.

Integrirana teritorijalna ulaganja (ITI-ji) novi su alat koji je moguće upotrijebiti tijekom programskog razdoblja fondova ESI-ja, a koji olakšava pokretanje teritorijalnih strategija koje zahtijeva financiranje iz različitih izvora. ITI također potiče i lokaliziraniji oblik stvaranja politike.

Takvim se pristupom otvaraju mnogo pitanja: Kako mora izgledati teritorijalna strategija? Kako kombinirati različita sredstva? Je li potrebno sastaviti delegaciju? Mogu li se izlaze vrijednosti i rezultati mjeriti?

Da bi u potpunosti objasnio proces, vodič predstavlja četiri scenarija, a za svaki je objašnjeno kako koristiti ITI u praksi. Ti scenariji pojašnjavaju vezu ITI-ja s nekolicinom odredbi u relevantnim pravilnicima, a u isto vrijeme naglašavaju relevantnost šireg koncepta integriranog teritorijalnog pristupa.

▶SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/information/publications/reports/2015/scenarios-for-integrated-territorial-investments

EUROPSKI GRADOVI POD POVEĆALOM

Tijekom otvorenih dana EU-a zastupnik Lambert Van Nistelrooij objavio je novu knjigu „Cities in the spotlight” („Gradovi pod povećalom”), o važnosti koju integrirana politika ima za gradove. Danas gotovo tri od četiri Europljana žive u gradovima koji se u sve većoj mjeri smatraju pokretačima gospodarskog rasta i stvarateljima radnih mjesta. No prije su gradovi u „Europskoj regiji” imali sporednu ulogu: politika EU-a u tom je području još uvijek prilično fragmentirana, stoga je potrebno uspostaviti koherentnu vezu između postojećih politika. Želja je Nizozemske u tome imati važnu riječ. Urbana agenda biti će središnja točka nizozemskog predsjedanja EU-om, uz „Amsterdamski pakt”, kojim je predviđen pristup oblika odozdo prema

SMJERNICE ZA JAVNU NABAVU

Nove smjernice koje je objavila Komisija pomoći će javnim službenicima diljem EU-a da prepoznaju i izbjegnu najčešće pogreške u postupcima javne nabave u okviru projekata financiranih iz europskih strukturnih i investicijskih fondova. U skladu s inicijativom čiji je cilj sastavljanje proračuna EU-a s fokusom na rezultate, Komisija se želi pobrinuti da novac poreznih obveznika bude utrošen učinkovito i transparentno. Gotovo polovica alociranih sredstava ESI-ja javnom se nabavom usmjerava u realni sektor.

Povjerenica za regionalnu politiku Corina Crețu rekla je: „Jedan od mojih prioriteta pomaganje je zemljama članicama u poboljšanju načina upravljanja i ulaganja sredstava EU-a, a upravo su ove smjernice odličan alat koji ih vodi u tom smjeru. Vjerujem da će smanjenje broja pogrešaka u postupcima javne nabave rezultirati bržim utjecajem ulaganja EU-a na naše ciljeve koji se odnose na zaposlenje i rast te da je proračun EU-a zaštićen.”

Najčešće pogreške u postupcima javne nabave proizlaze iz nedovoljnih administrativnih kapaciteta. Komisija zbog toga poduzima mjere poboljšanja administrativnih kapaciteta, dok je unaprijeđenje sustava upravljanja i kontrole od presudne važnosti za rješavanje tog problema.

▶SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/public-procurement

gore, u kojem gradovi imaju ključnu ulogu te više ovlasti. Van Nistelrooijeva knjiga daje uvid u izazove s kojima se gradovi susreću, kao i u neke od predloženih rješenja.

▶SAZNAJTE VIŠE

http://issuu.com/eppgroup/docs/schijnwerpers_op_de_stad

MONT SAINT-MICHEL PONOVRNO POSTAJE OTOK

Francuski predsjednik François Hollande nedavno je inaugurirao ponovno otvoreni Mont Saint-Michel nakon obnove okoliša i radova na poboljšanju. Radovi koji su trajali dulje od 15 godina obuhvatili su hidrauličke infrastrukturne resurse uzvodno od brane kojima je povećan vodni kapacitet, uklanjanje parkirališta za automobile u podnožju planine te izgradnju novog pješačkog mosta koji se uklapa u krajolik.

Zahvaljujući udruženim snagama mora i Couesnona, sediment će biti uklonjen s područja oko planine, a okoliš će još dugo ostati izvan dohvata močvarnog tla.

Komisija je odobrila ulaganje u iznosu od 21,1 milijun eura da bi se zaštitila bioraznolikost područja i smanjila razina zagađenosti koju uzrokuje lokalni promet. Lokalno će gospodarstvo imati koristi jer će se broj turista povećati za oko 3 milijuna na godinu.

▶SAZNAJTE VIŠE

<http://europa.eu/!MF37FK>

„FUTURIUM” PODUPIRE POJEDNOSTAVNENJE

Komisija je pokrenula internetsku platformu Futurium, kojom podupire rad na pojednostavnjenju za korisnike europskih strukturnih i investicijskih fondova.

Futurium omogućuje korisnicima razmjenu iskustava, predstavljanje ideja te suradnju s drugim dionicima. Organiziran je prema temama, a korisnici mogu pretraživati unose drugih korisnika, pročitati relevantne objave na blogovima, pa čak i sastavljati ankete i na njih odgovarati.

Platforma podržava novu grupu nezavisnih stručnjaka High Level Group, koju je utemeljila Komisija, a koja će ih savjetovati o mogućnostima pojednostavnjenja i smanjenja administrativnih tereta za korisnike ESIF-a. Cilj je grupe procijeniti kolika su nastojanja za pojednostavnjenjem u zemljama članicama, prepoznati dobre prakse te dati konkretne prijedloge.

▶SAZNAJTE VIŠE

<https://ec.europa.eu/futurium/en/simplify-esif>

PRORAČUN EU-A S FOKUSOM NA REZULTATE

Konferencija „Proračun EU-a s fokusom na rezultate”, koja se 22. rujna održala u Bruxellesu, bila je poprište velike rasprave o ključnim pitanjima europske proračunske politike. Predsjednik Europske komisije Jean-Claude Juncker, potpredsjednici Kristalina Georgieva i Maroš Šefčovič te njemački ministar financija Wolfgang Schäuble razmijenili su mišljenja o poboljšanju učinkovitosti potrošnje te postizanja boljih rezultata pomoću dostupnih resursa.

Paralelno je izdana i nova web-aplikacija, koja sadrži 597 primjera projekata iz cijelog svijeta financirana iz proračuna EU-a. Rezultati projekata usmjereni su na poboljšanje života svih ljudi te se odnose na razna područja kao što su zaposlenost, regionalni razvoj, istraživanje i obrazovanje, briga o okolišu, humanitarna pomoć, energetika i dr.

▶SAZNAJTE VIŠE

<http://ec.europa.eu/budget/euprojects/>

► FINSKA

► SOLARLEAP – VIŠE SOLARNE ENERGIJE ZA JUGOZAPADNU FINSKU

Ukupni trošak:
420 000 EUR
Doprinos EU-a:
293 000 EUR

Projektom SOLARLEAP nastoje se prevladati prepreke koje stoje na putu ka široj upotrebi solarne energije u jugozapadnoj Finskoj. Projekt SOLARLEAP omogućuje ljudima nastavak obrazovanja, u sklopu projekta provode se pilot-projekti, a jedan je od ciljeva i razvoj smjernica za izgradnju i dobivanje dozvola.

Na jugozapadu Finske ima neiskorištenog potencijala za prikupljanje solarne energije, unatoč činjenici da je količina godišnjeg solarnog zračenja slična onome na sjeveru Njemačke, gdje se solarna energija već naveliko koristi. Zadnjih su godina sustavi solarne energije postali isplativiji za vlasnike privatnih kuća, no prepreka rastu korištenja solarne energije nedovoljna je razina znanja dobavljača sustava te poteškoće pri kombiniranju s drugim energetske sustavima.

Rješavanje tih problema ishodišna je točka projekta SOLARLEAP, dvogodišnjeg istraživačkog i razvojnog projekta, koji je financirao Europski fond za regionalni razvoj (ERDF) i gradske uprave na jugozapadnoj obali (mreža LOURA).

Projekt je pokrenulo Sveučilište primijenjenih znanosti u Turkuu, a Strukovni institut u Turkuu projektni je partner. Osim toga, projekt za jugozapadnu Finsku u uskoj je suradnji s projektom solarne energije koje provodi Sveučilište primijenjenih znanosti u Satakunti.

Obuka i pilot-projekti

Projekt se sastoji od stalnih obrazovnih programa u koji su uključene tvrtke, razvoja uputa i dokumentacije za instalaciju

te implementacije na velikom broju pilot-lokacija. Prvi je sustav solarne energije instaliran 2015., a ostali će biti 2016.

Na početku projekta provedeno je istraživanje da bi se prepoznale lokacije pogodne za prikupljanje solarne energije (u obzir su uzeti faktori kao što su potencijal solarne energije, sjenovita mjesta i sigurnost instalacija). Oko deset pilot-lokacija odabrano je za testiranje projekta i instalaciju uređaja za prikupljanje solarne energije na temelju tog istraživanja. Pilot-lokacije pružaju i podatke o količini energije stvorene u sustavu. Istovremeno omogućuju projektnim partnerima testiranje učinkovitosti i korisnosti metoda, uputa i dokumenata vezanih za instalaciju. Jedna od izlaznih vrijednosti projekta potvrđeni je detaljni dokument instalacije, kojim se izvještava o specifikacijama pravilne instalacije sustava solarne energije.

Opći je cilj poboljšati kompetentnost tvrtki i drugih strana uključenih u upravljanje sveobuhvatnom isporukom sustava solarne energije, konsolidacijom sustava te evaluacijom profitabilnosti. Kad operacije već budu uhodane, naručitelju sustava solarne energije bit će lakše odabrati između različitih ponuda te osigurati kvalitetu instalacija. Dugoročno će se mala postrojenja za prikupljanje solarne energije spojiti u mrežu, što će znatno pridonijeti proizvodnji čiste energije bez udjela ugljika. Sada je pravo vrijeme za odlučan korak prema solarnom gospodarstvu u Finskoj!

► SAZNAJTE VIŠE

www.tuas.fi/en/research-and-development/projects/solarleap-more-solar-energy-southwest-finland/

► FRANCUSKA

► FRANCUSKA ISTRAŽIVANJA NA PODRUČJU OLAKŠANJA BOLOVA I NUKLEARNE MEDICINE

Europski fond za regionalni razvoj financirao je dva francuska medicinska središta u Clermont-Ferrandu s ciljem pokretanja medicinskih istraživačkih projekata najviše klase.

Od 2009. u dva je vodeća medicinska istraživačka središta u središnjoj Francuskoj pokrenuto 14 medicinskih istraživačkih projekata s različitim temama, od liječenja raka do liječenja artritisa: jedan od njih je CHU (Centre Hospitalier Universitaire de Clermont-Ferrand), a drugi Le Centre Jean Perrin. Tim se projektima gradi put prema provođenju prijeko potrebnih istraživanja i razvoja lijekova koji će zamijeniti postojeće te pružiti nove oblike liječenja.

Projekt CIRMEN

U Clermont-Ferrandu nalazi se centar Jean Perrin za istraživanje karcinoma, unutar kojeg je stvoren specijalizirani Centar za inovacije i istraživanje u nuklearnoj medicini, CIRMEN. Projektom CIRMEN nastoji se ubrzati razvoj i stvaranje radiofarmaceutika – lijekova koji sadrže radioaktivne tvari koje nazivamo radioizotopima. Nova sredstva omogućuju centru prijelaz s osnovnog na kliničko ispitivanje. CIRMEN je opremljen eksperimentalnim radiofarmakološkim postrojenjem, u kojem je dopušteno istraživanje i testiranje na karcinome kao što su melanom, te na poremećaje kostiju kao što su artritis i hondrosarkom. Sredstvima je također omogućena nabava uređaja PETSCAN, ultrasofisticiranog uređaja kojim je pokrenuta revolucija u liječenju karcinoma. PETSCAN će se koristiti za konvencionalnu njegu i istraživanje.

METAPAIN

Projektom METAPAIN, koji se također provodi u centru Jean Perrin, razvija se novi specijalizirani analgetik koji je hitno potreban kao zamjena za analgetik Di-antalvic, koji je povučen s tržišta. Partnerstvo Analgesia ujedinjuje akademske i industrijske vještine na temelju kojih razvija novi tretman kombinacijom dvaju analgetika. S povećanim analitičkim mogućnostima,

Ukupni trošak:
10 750 000 EUR
Doprinos EU-a:
3 270 000 EUR

konzorcij ima slobodan put od dokaza o konceptu, preko testiranja doziranja i kliničkih ispitivanja do komercijalnog marketinga. Institut Analgesia sveučilišne bolnice postat će jednim od najboljih europskih instituta posvećenih istraživanju olakšanja boli, čime će se povećati mogućnosti ispitivanja lijekova kao što su antidepresivi, paracetamol i lijekovi protiv migrene, te omogućiti razvoj novih proizvoda potrebnih članovima klastera.

Platforma molekularne genetike

Svjedočili smo još jednom ulaganju u razvoj platforme molekularne genetike u bolničkom centru Centre Hospitalier Universitaire de Clermont-Ferrand. Ta je platforma posvećena genetskom istraživanju te će omogućiti „sekvencioniranje buduće generacije” da bi se za liječenje karcinoma razvijali personalizirani lijekovi.

Danas je cijena sekvencioniranja osjetno pala, na 1 000 eura za 10 genoma. Sada je moguće poboljšati prognoze i prevenciju te smanjiti rizike od, primjerice, nasljednih karcinoma. Projektom je omogućeno dubinsko sekvencioniranje tumora, personalizirano liječenje te neinvazivno, prenatalno testiranje novorođenčadi.

► SAZNAJTE VIŠE

www.chu-clermontferrand.fr/internet/default.aspx
www.cjp.fr/fr/

► NJEMAČKA

► NEKADAŠNJE PARKIRALIŠTE POSTALO JE OKRUŽENJE ZA UČENJE

Ukupni trošak:
2 765 000 EUR
Doprinos EU-a:
1 319 000 EUR

Centar Robinsbalje, prvo njemačko „okruženje za učenje”, na jednoj lokaciji pruža obrazovne i zdravstvene usluge te usluge zapošljavanja migrantima i obiteljima koje žive u nepovoljnim životnim uvjetima. Spajanje osnovne škole i vrtića s lako dostupnom zdravstvenom skrbi, uslugama socijalne skrbi i sportskim klubovima omogućuje obiteljima koje su često marginalizirane korištenje usluga koje se ne odnose samo na ostavljanje djece u školi.

Mnoge javne i nevladine udruge udružile su snage i pretvorile nekadašnje parkiralište u siromašnoj četvrti u mjesto koje stanovnicima pruža bolji pogled u budućnost. Centar Robinsbalje od 2010. povezuje obrazovanje s društvenom uključenošću i urbanom regeneracijom.

Uz financijsku podršku Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF-a) u iznosu od 1,3 milijuna eura, jaka suradnja brojnih partnera četvrti Robinsbalje i njezinim stanovnicima pružila je mjesto za učenje, igru i pristup osnovnoj skrbi. Projekt je izvrstan primjer nastojanja da se ispune ciljevi rasta društvene uključenosti strategije Europa 2020.

Centar prima osobe koje su napustile školu, a žele se nastaviti obrazovati, te radi na prevladavanju mentalnih prepreka vezanih uz tradicionalne obrazovne sustave. Jedan je od ciljeva i poticanje zapošljavanja posebice mladih i žena, pružanjem poslovnih savjetovanja, obuke i usluga produljenog čuvanja djece za roditelje koji rade.

Za zemlje članice EU-a koje žele integrirati obitelji migranata u svoja društva projekt Robinsbalje može poslužiti kao model iz dva osnovna razloga. Prvi je to da proaktivno uključuje ljude različitih podrijetla u projekt. Drugi je taj da obuhvaća kombinaciju širokog spektra usluge, od zdravstvene i društvene skrbi do poslovnog savjetovanja i podrške obiteljima migranata na jednoj, lako dostupnoj lokaciji. Osim toga, školske zgrade koje se ne koriste u večernjim satima i vikendima služe kao zajednički prostori za druge aktivnosti. Ponovnim osmišljavanjem tradicionalne uloge škole te proširenjem shvaćanja obrazovanja centar Robinsbalje postao je jedinstven, otvoren „centar za učenje u susjedstvu”.

Na temelju tog iskustva Bremen je osnovao još jedan obrazovni centar s još više funkcija, ponovno uz podršku ERDF-a. Nedavno otvoreni centar Morgenland ne pruža usluge stabilizacije samo marginaliziranim skupinama, već svim okružnim školama i drugim obrazovnim institucijama, čime poboljšavaju svoju povezanost.

Centar Robinsbalje, koji se nalazi u jednoj od siromašnijih četvrti Bremena, postao je dugoiščekivani katalizator urbane rehabilitacije na tom području. Suradnja između administrativnih jedinica grada bila je presudna za provedbu projekta, što je dovelo do važnih sinergija i ideja za nove projekte. Ulaganjem u obrazovanje i društvenu uključenost te stvaranjem održive povezanosti partnerskih institucija takva okruženja integriraju grupe u nepovoljnim položajima u budućnost Njemačke.

► SAZNAJTE VIŠE
www.105.schule.bremen.de/

► RUMUNJSKA

► POSLOVNI CENTAR NAJVIŠE KLASSE RAZVIJEN U TEMIŠVARU

Središte Temišvara, najzapadnijeg rumunjskog grada, sada se diči masovnim nagrađivanim poslovnim centrom sagrađenim sredstvima EU-a.

Temišvar cilja na privlačenje velikih tvrtki pomoću gradskog poslovnog centra (CBC-a), kompleksa od pet ekološki prihvatljivih uredskih zgrada najviše klase u samom središtu grada.

Kompleks CBC, čija je gradnja započela 2007., obuhvaća više od 43 000 kvadratnih metara uredskog prostora te je postao regionalni dom mnogih uspješnih tvrtki. Dvije od pet zgrada CBC-a razvijene su uz financijsku pomoć Europskog fonda za regionalni razvoj (regionalni operativni program za razdoblje od 2007. do 2013.)

CBC je zamišljen kao mjesto na kojem domaće i međunarodne tvrtke mogu ponuditi sve svoje proizvode i usluge; osim uredskog prostora, kompleks sadrži i podzemnu garažu za 650 automobila, restoran, zelene površine, bankovne usluge, javne medicinske usluge i 24-satnu zaštitu.

Zgrade CBC-a vrhunske su kvalitete te globalnim korporacijama nude uredski prostor svjetske klase u samom srcu Temišvara, zadovoljavajući svaku potrebu svojih stanovnika. Uspješne kompanije privlači infrastruktura i ekološki dizajn. 50 tvrtki CBC trenutno smatra svojim domom, uključujući IBM, Accenture, Alcatel-Lucent, Unicredit i Deloitte.

Nagrađivani dizajn

Uspjeh projekta rezultat je rastuće potrebe za prostorom visoke kvalitete u Temišvaru, kao i progresivnog koncepta. Zgrade su dizajnirali najcjenjeniji rumunjski arhitekti Andreescu i Gaivoronski, dobitnici mnogih državnih i međunarodnih priznanja. Odlučili su se za originalan i moderan izgled, pazivši da stvore ugodno okruženje koje potiče kreativnost.

CBC je jedan od pet projekata kojima se Rumunjska predstavila na dodjeli europskih nagrada za arhitekturu 2009. Osim toga, CBC je osvojio i nagradu „Uredska zgrada godine” na dodjeli nagrada za nekretnine za jugoistočnu Europu 2009. Osim svega navedenog, rumunjski je Savjet za zelenu

gradnju kompleksu dodijelio nagradu „Eko zgrada godine”. Žiri je posebno istaknuo specifičnu tehnologiju korištenju za izgradnju kompleksnih zgrada.

Osim brojnih nagrada, CBC je uravnotežen u pogledu potrošnje energije i kompleksnih značajki računalnog sustava kojim se regulira i na najmanju moguću mjeru svodi potrošnja energije u svim zgradama. Sustavima žaluzina i klimatizacije upravljaju senzori radi postizanja najboljih performansi – prva takva tehnologija implementirana u Rumunjskoj.

► SAZNAJTE VIŠE
www.business-centre.ro/?lang=en

Ukupni trošak:
32 450 000 EUR
Doprinos EU-a:
11 670 000 EUR

► DNEVNI RED 2016

21. SIJEČNJA

Bruxelles (BE)

European Innovation Ecosystem: Good governance and effective support for Smart Specialisation

25. – 26. SIJEČNJA

Brdo/Slovenija (SI)

Predstavljena Strategija EU-a za alpsku regiju

21. – 22. TRAVNJA

London (UK)

Reassessing economic development policies for regions and cities

12. – 13. SVIBNJA

Dubrovnik (HR)

Prvi forum o strategiji EU-a za jadransko-jonsku regiju

10. – 13. LISTOPADA

Bruxelles (BE)

OTVORENI DANI 2016.: Europski tjedan regija i gradova

Više informacija o ovim događajima možete pronaći u odlomku Dnevni red na web-mjestu Inforegio:

http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/newsroom/events/

OSTANITE U KONTAKTU

 http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/

 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Platforma za suradnju DG REGIO

 www.flickr.com/euregional

 Predbilježite se za naš „REGIOFLASH“
www.inforegiodoc.eu

 www.twitter.com/CorinaCretuEU

■ Ured za publikacije

Europska komisija,
Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku
Komunikacija – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Bruxelles
E-pošta: regio-panorama@ec.europa.eu
Internetska stranica: http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/

